

ROGAŠKA SLATINA**326. Skupni občinski program varnosti Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje**

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06; v nadaljevanju ZORed) je Občinski svet Občine Rogaška Slatina na podlagi 16. člena Statuta Občine Rogaška Slatina na 21. redni seji dne 30. 11. 2016 Občine Rogatec na podlagi 16. člena Statuta Občine Rogatec (Uradni list RS, št. 67/14 – UPB) na 13. redni seji dne 12. 12. 2016 Občine Podčetrtek na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) na 15. redni seji dne 2. 12. 2016 Občine Šmarje pri Jelšah na podlagi 16. člena Statuta Občine Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 35/10 in 59/15) na 14. redni seji dne 7. 12. 2016 Občine Kozje na podlagi 16. člena Statuta Občine Kozje (Uradni list RS, št. 24/10) na 13. redni seji dne 8. 12. 2016 sprejel

SKUPNI OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI**Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje**

s katerim se v Občini Rogaška Slatina, Občini Rogatec, Občini Podčetrtek, Občini Šmarje pri Jelšah in v Občini Kozje (v nadaljevanju: občinah) na podlagi ocene varnostnih razmer podrobneje določa vrsto in obseg nalog redarstva ter navedene naloge usklajuje s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in Policije na področju javne varnosti ter z drugimi potrebami varnosti v občinah. Pri tem so za Skupni občinski program varnosti Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje (v nadaljevanju: SOPV) in za delovanje Medobčinskega redarstva Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje (v nadaljevanju: Medobčinsko redarstvo, oziroma MOR) ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o cestah, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o zaščiti živali, Zakon o prekrških, Zakon o lokalni samoupravi ter občinski odloki.

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 s spremembami in dopolnitvami) občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja vrsto nalog med drugim tudi naloge občinskega redarstva. 49.a člen istega zakona določa, da lahko občine ustanovijo enega ali več organov skupne občinske uprave. Tako so Občina Rogaška Slatina, Občina Rogatec, Občina Podčetrtek, Občina Šmarje pri Jelšah in Občina Kozje ustanovile Skupno občinsko upravo Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje (v nadaljevanju MIR). Omenjeni organ skupne občinske uprave, v sklopu katerega je tako občinska inšpekcija kot tudi redarska služba, skrbi za javno varnost in javni red ter izvajanje inšpekcijskega nadzora na območju vseh petih občin. Pravno formalno je bil ustanovljen s sprejetjem Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje (Uradni list RS, št. 87/15) na občinskih svetih omenjenih občin.

Občinski sveti na predlog županov sprejmejo občinski program varnosti, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občinah podrobneje določijo vrsto in obseg nalog medobčinskega redarstva. Skupni program varnosti obsega cilje, ki na celovit način urejajo, oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kvaliteto varnosti v občinah. To se bo dosegalo z ustrezno varnostno politiko ter sistemskimi, pravnimi in organizacijskimi

predpisi ter ukrepi organov in služb občin ter konkretnimi ukrepi MOR, ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v občinah.

SOPV je sestavljen v smislu priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirale skozi letne programe dela organov in služb občin. SOPV bodo izvajali redarji skupne občinske uprave, ki organizacijsko spadajo v skupno občinsko upravo skupaj z občinsko inšpekcijsko službo. Realizacija vseh ciljev SOPV bo odvisna tudi od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občine namenijo za to področje dela ter od pravnega razumevanja varnosti, kot temeljne človekove vrednote in potrebe, s strani tistih, ki odločajo o finančnih in drugih vložkih v varnost. Posredno je cilj SOPV tudi racionalizacija dela MOR in zmanjšanje stroškov za to dejavnost.

Za uresničitev vseh navedenih in mnogih drugih varnostnih ter samozaščitnih ciljev pa bo vsekakor zelo pomembno sodelovanje vseh občinskih organov in služb občin ter MOR, oziroma MIR z državnimi in drugimi organi, službami, institucijami ter civilno družbo in sosednjimi občinami ter njihovimi organi in seveda predvsem s sosednjimi občinskimi redarstvi.

1 UVOD

SOPV je temeljni strateški dokument, s katerim so opredeljena izhodišča in usmeritve za zagotavljanje javne varnosti ter varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev in obiskovalcev občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje. Namen SOPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občinah in opredeliti ukrepe ter ravnanja pristojnih, ki zagotavljajo javno varnost in javni red na območju občin.

Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobroto, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe. Javna varnost se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način, ki jo lahko zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen SOPV je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora in območij v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda. To pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, urejeni ter, da se občani v okolju počutijo varni.

SOPV je zelo pomemben in temeljni dokument, v katerem so na podlagi nacionalno-varnostne politike in strategije zajeti ukrepi in naloge, ki so ključnega pomena za delovanje vseh organov in služb občin, predvsem pa za delovanje MOR. V njem so opredeljena tudi izhodišča za zagotavljanje varnosti v občinah, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev na ta način, da so opredeljeni konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev. Posebno pozornost pa SOPV namenja tudi finančnim sredstvom, ki so potrebna za doseg zgoraj navedenih ciljev.

Namen SOPV je tudi vzpostaviti partnerski odnos med Policijo in MOR pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti, oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06). Prav zaradi tega so v SOPV opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s Policijo postajo Rogaška Slatina, Policijsko postajo Šmarje pri Jelšah, občinskimi Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, zasebno varnostnimi službami in drugimi pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda na območju vseh občin.

2 OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ NA OBMOČJIH OBČINE ROGAŠKA SLATINA, OBČINE ROGATEC, OBČINE PODČETRTEK, OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH IN OBČINE KOZJE

Za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj, kot strokovno podlago za pripravo SOPV, je pomemben posnetek stanja varnosti v občinah, analiza in ocena varnostnih tveganj. Podrobne izsledke lahko razberemo v prilogi tega SOPV.

2.1 Posnetek stanja in uporabljene metode potrebne za izdelavo ocene ogrožanja

Na podlagi podatkov MOR, drugih organov in služb občin ter Policijske postaje Rogaška Slatina in Policijske postaje Šmarje pri Jelšah smo napravili posnetek stanja varnostnih razmer na območju občin in oceno ogroženosti ter varnostnih tveganj. Tako smo pridobili podatke o javnem redu in miru, problematiki varovanja državne meje, varnosti cestnega prometa oziroma predvsem o prometnih nesrečah ter o kaznivih dejanjih. Nekateri podatki so bili pridobljeni iz raznih uradnih javnih evidenc.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja, oziroma, kjer je bilo za pričakovati, da je ogroženost varnosti večja. Opravljen je tudi bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športno rekreativnih in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni iz vidika Zakona o javnih zbiranjih (v nadaljevanju ZJZ, Uradni list RS, št. 59/02 s spremembami in dopolnitvami), oziroma ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave SOPV je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja organov in služb znotraj občin, temeljitejši vpogled v organiziranost in delovanje posameznih organov in služb občin pa je bil opravljen pri tistih organih in službah, ki so delovno povezane z MOR in tistih organov in služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost, oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in iz vidika zagotavljanja varnosti v občinah, so bili za potrebe SOPV, pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se tako ali drugače nanaša na zagotavljanje varnostnih razmer v občinah.

2.2 Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje občin je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni od PP Rogaška Slatina, PP Šmarje pri Jelšah, MOR ter organov in služb občin. Analiza je bila opravljena v sklopu petih področij in sicer: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost od kriminalnih pojavov, ogroženost javnih zgradb, varovanja državne meje ter objektov naravne in kulturne dediščine ter ukrepov MOR.

2.3 Identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju varnosti cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju varovanja državne meje, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

V okviru navedenega so nakazani načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani MOR, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe, izhajajoče iz Ocene varnostnih razmer v občinah, oziroma iz analize in ocene ogroženosti ter varnostnih

tveganj. Pri tem je bilo upoštevano Poročilo o delu Medobčinskega redarstva in inšpektorata občin Rogaška Slatina, Rogatec in Podčetrtek za leti 2013, 2014 in 2015, poročila PP Rogaška Slatina za leta 2013, 2014 in 2015 ter oceno varnostne situacije in varnostnih razmer PP Šmarje pri Jelšah v letih 2013, 2014 in 2015 na območju občin Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek in Kozje.

3 NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

3.1 Splošno o namenu vzpostavitve redarstva

Delo občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva ureja Zakon o občinskem redarstvu (v nadaljevanju: redarstvo) tako, da izhaja iz načela enakosti pred zakonom, ki izključuje samovoljo občinskega, mestnega in medobčinskega redarja (v nadaljevanju: redar) ter preseganje njegovih pooblastil. Načelo strokovnosti z nadzorom nad opravljanjem redarske službe ne dopušča dvomov v korektnost dela redarja. Besedilo zakona temelji tudi na principu delitve odgovornosti med posameznimi nosilci nalog s področja varnosti v R Sloveniji.

Tudi Zakon o pravilih cestnega prometa (v nadaljevanju: ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/10, 57/12, 63/13) in Zakon o cestah (v nadaljevanju: ZCes-1; Uradni list RS, št. 109/10 s spremembami in dopolnitvami), ki določata pristojnost občine, oziroma pooblastila redarstva na področju nadzora nad mirujočim in dinamičnim prometom, določata pristojnosti občin na tem področju na ta način, da predpisujeta pooblastila, ki jih hkrati z državnimi organi (policijo) izvršujejo redarstva.

Podobno rešitev vsebuje Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06, v nadaljevanju: ZJRM-1), ki določa, da občina oziroma njeni redarji ali redarstvo, na območju občine opravljajo naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev prekrškov zoper javni red in mir in sicer tako, da se ohranijo polna pooblastila pristojnih državnih organov. Zakon namreč določa, da ta nadzor opravljajo redarji in hkrati policisti, kar pomeni, da ne glede na določitev občinske pristojnosti, država svojo pristojnost ohrani. Vloga države, oziroma policije je pri skupnih zadevah javne varnosti subsidiarna in še vedno odločilna. Če je javno varnostna zadeva takšne narave, da jo lahko rešuje redarstvo, je to njegova naloga. Policija nastopa šele, ko je to potrebno zaradi same narave stvari (npr. zahtevnost, stopnja nevarnosti, javni interes ipd.), ali če tako sama oceni. V trenutku, ko policija iz takšnih ali drugačnih razlogov prevzame zadevo, je delovanje redarjev pod njenim »poveljstvom«. Policija tudi sicer v okviru zakona nudi redarstvu strokovno in operativno pomoč.

V skladu z ZORed so občine, mestne občine, oziroma več občin skupaj (medobčinsko redarstvo) dolžne zagotoviti kadrovske, materialne in druge pogoje za delo redarstva. Država lahko v sodelovanju z organi lokalne oblasti načrtuje določene oblike uresničevanja javnih varnostnih ciljev iz njene pristojnosti s pomočjo redarstva in za to zagotovi tudi ustrezna finančna sredstva, npr. varovanje državne strateške infrastrukture na lokalnem območju, državnih prireditev, ipd. Medobčinsko redarstvo je del občinske uprave, njena samostojna notranja organizacijska enota. Delovno področje medobčinskega redarstva, s katerim so določena njegova pooblastila, določa zakon in občine z odloki. V okviru svojega delovnega področja je redarstvo prekrškovni organ občine. Redarstvo vodi vodja, katerega položaj določa zakon in odlok o ustanovitvi redarstva ali medobčinskega redarstva.

3.2 Pogoji za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb redarstva

V skladu z Zakonom o javnih uslužbencih (v nadaljevanju: ZJU; Uradni list RS, št. 56/02 s spremembami in dopolnitvami) in Zakonom o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1; Uradni list RS,

št. 7/03 s spremembami in dopolnitvami) so z ZORed določeni tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pooblašcene uradne osebe redarstva (v nadaljevanju: PUO). To so uradne osebe, ki imajo pooblastila za vodenje postopka in odločanje v prekrškovnem postopku ter pooblastila po ZORed. Z določbami zakona, ki določajo naloge vodje redarstva ter določbami, ki določajo razmerja med občinsko oziroma mestno upravo in redarstvom, je zagotovljeno, da se lahko občinska redarstva, mestna redarstva in medobčinska redarstva organizirajo in delujejo kot strokovni organi. S takšno ureditvijo se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela sorazmernosti v postopkih medobčinskega redarstva.

Redarji morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z ZJU, opraviti predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog redarstva in za uporabo pooblastil redarja.

Usposobljenost PUO redarstva za opravljanje nalog redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom, ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusom znanja, ki ga po posebnem predpisanem programu izvaja Policijska akademija.

3.3 Uporaba pooblastil in prisilnih sredstev redarjev

ZORed določa način določanja in izvajanja pooblastil redarja, ki pri opravljanju svojega dela prihaja neposredno v stik z državljanji. Pooblastila redarja niso enaka policijskim pooblastilom, čeprav trenutno potekajo postopki spremembe zakonodaje, ki bi redarjem dala večja pooblastila glede uporabe prisilnih sredstev. Njegova pooblastila so prilagojena nalogam za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine, oziroma nalogam na področju prometa, varovanja javnega reda in miru, obravnavi prekrškov zoper javni red in mir ter nalogam pri varovanju javnega premoženja in nalogam varovanja naravne in kulturne dediščine. Za uporabo prisilnih sredstev redarjev pa se smiselno uporabljajo določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije (v nadaljevanju: ZNPPol; Uradni list RS, št. 15/13, 23/15) in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZORed upošteva, da redarji na podlagi Zakona o prekrških (ZP-1) ne izdajajo in vročajo le plačilnih nalogov ter odločbe o prekršku, zoper katere je dovoljena zahteva za sodno varstvo. Redarji so v neposrednih stikih z ljudmi v različnih okoliščinah in situacijah, v katerih lahko pride do nepravilnega ali celo nezakonitega in nesorazmernega ravnanja. Prav zaradi tega ZORed z 19. členom omogoča ljudem, ki izrazijo svoje nestrinjanje z ravnanji redarjev ali izrazijo sum v upravičenost, zakonitost in sorazmernost uporabe njihovih pooblastil, da se zoper njihove postopke pritožijo. V takšnem pritožbenem postopku se po predpisanem postopku ugotovljene nepravilnosti redarjev ustrezno odpravljene ter zoper odgovornega redarja izrečeni z zakonom predpisani ukrepi (ZJU).

3.4 Preventivna in represivna vloga redarjev

Preventivno delo redarjev je vsekakor najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje glob ipd.), temveč se cilj spoštovanja predpisov dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerim se poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja.

Represivno delo redarjev pa velja kot otrejša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. V primerih, kadar cilja ni mogoče doseči zgolj z opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z globo ali drugimi oblikami materialne odgovornosti.

Večina zakonskih in občinskih predpisov v svoji vsebini predvideva kazenske določbe za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, velikokrat pa je kršitev že v samem začetku takšna, ki ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov.

Med represivne ukrepe redarjev lahko med drugim uvrstimo: izdajo obvestila o prekršku, izrekanje glob z vročenim plačilnim nalogom na kraju, podajanje predlogov za uvedbo postopka o prekršku sodišču oziroma drugemu prekrškovnemu organu itd.

4 CILJI SKUPNEGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

Osnovni cilj SOPV Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje je z medobčinskim redarstvom zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti, oziroma javnega reda na območju občin. Tako je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občinah. S pomočjo vseh teh ukrepov se zagotavlja kvalitetnejše življenje v občinah ter odpravlja posamezne odklonske pojave.

Delo medobčinskega redarstva mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Zato mora redar v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami ter ob upoštevanju pravil prekrškovnega postopka po določbah ZP-1.

Strateški in operativni cilji OPV so:

STRATEŠKI CILJ

je dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini.

4.1 Strateški cilj

V okviru priprave SOPV občin je strateški cilj dvig kakovosti življenja in dela občanov, kakor tudi vseh tistih, ki so kako drugače vpeti v bivalno oziroma delovno okolje občin. Poleg tega je strateški cilj SOPV dvig stopnje javne varnosti in javnega reda ter varnosti na sploh na območju občin.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občinah z medobčinskim redarstvom. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v mestih in občinah.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

– upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,

– upoštevanje programskih usmeritev pristojnih ministrstev in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kaznivih dejanj ter varovanja ljudi in premoženja,

– izvajanje operativnih ciljev občinskih programov varnosti,

– preprečevanje prekrškov, kaznivih dejanj in drugih deviantnih ravnanj,

– obvladovanje varnostnih tveganj,

– zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov, kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,

– uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine in

– vzpostavitev strokovnega izobraževanja redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

Nosilci:

- a. Občinski organi,
- b. Vodja medobčinskega redarstva,
- c. Policijska postaja Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah,
- d. Ministrstva, pristojna za posamezna področja varnosti.

4.2 Operativni cilji

Varnost cestnega prometa

V okviru varnosti cestnega prometa je cilj SOPV zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotoviti prevoznosti in prehodnost intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko MOR. Omenjene naloge je smiselno izvajati v tesnem sodelovanju s Policijo, t.j. Policijsko postajo Rogaška Slatina in Policijsko postajo Šmarje pri Jelšah.

V vseh petih občinah so z vidika varnosti opazne spremembe na področju izgradnje in izboljšave prometne infrastrukture. Več nevarnih križišč je bilo preoblikovanih v krožna križišča, vzpostavljenih je več dvosmernih kolesarskih poti.

Kolesarske poti se delijo na: daljinske (mednarodne) kolesarske poti, glavne kolesarske poti (povezujejo državna središča), regionalne kolesarske poti (povezujejo regionalna središča) ter lokalne kolesarske poti (za potrebe kolesarske povezave na lokalnem nivoju). Na (širšem) območju občine Rogaška Slatina poteka daljinska kolesarska pot D-6, glavna pot G-17 ter regionalna pot R-10. Samostojne, ločene površine za kolesarje omogočajo večjo prometno varnost in bolj množično uporabo koles. Prav tako je na območjih občin Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina in Podčetrtek več lokalnih kolesarskih poti, ki občanom in turistom omogočajo odlične možnosti za rekreacijo, ogled turističnih destinacij in zdrav način mobilnosti. Edina ovira, ki je zaznana, je vzdrževanje teh prometnih površin, namenjenim kolesarjem. Kolesarske povezave so umeščene v pretežno kmetijsko okolje, zaradi česar so vozišča pogosto onesnažena zaradi voženj kmetijskih traktorjev.

Na območju Občine Rogatec je zgrajenih več obnovljenih cest. Med naseljem Rogatec in zaselkom Gaberje in Žahenberg je zgrajena pešpot s prehodom za pešce, s čimer se je povečala varnost pešcev predvsem pa otrok, ki zdaj po varni poti dostopajo do vrta in šole v POŠ Donačka gora. V sodelovanju Občine Rogatec in Direkcije RS za infrastrukturo je bila zgrajena južna obvoznica. Tako je bila prestavljena glavna državna cesta v naselju Rogatec na novo traso. Zaradi tega se je sprostil tranzitni promet v smeri Zagreba iz samega centra Rogatca. Obvoznica pomeni razbremenitev prometa skozi južni del trškega jedra in križišče pri spomeniku za smer Dobovec, urejeno je novo krožišče, zgrajena je nova brv preko potoka Draganje s kolesarsko stezo in peš potjo, urejeno je novo avtobusno postajališče. Z urejenimi kolesarskimi stezami na območju obvoznice in hodniki za pešce, se je tudi povečala varnost pešcev in kolesarjev v prometu. V naselju Sv. Jurij se je v neposredni bližini cerkve Sv. Jurij zgradilo parkirišče za obiskovalce pokopališča. Z izgradnjo parkirišča se je prenehalo neurejeno in nevarno parkiranje po travnikih in zelenicah v območju naselja in ob državni cesti, kar bistveno vpliva na udeležence v prometu. Ob glavni cesti v Dobovcu pri Rogatcu in na Meddržavnim mejnem prehodu v Rogatcu k varnosti pešcev prispeva urejen pločnik, saj veliko ljudi hodi peš po dnevnih opravkih preko državne meje v in iz Huma na Sotli, ki je geografsko v R Hrvaški. Nova pridobitev so tudi tretji zavijalni pasovi za dostop do stanovanjskih območij pred mejnimi prehodi z samimi odstavnimi pasovi za prestop meje (tovarna vozila).

Na območju Občine Podčetrtek se na trasi državne ceste nahajata dve krožni križišči. Pred kratkim so bili na državni regionalni cesti urejeni zavijalni pasovi pri odcepu lokalne ceste v smeri Sv. Eme, Aqualune in trgovskega centra Podčetrtek. Nova pridobitev so tudi urejene kolesarske povezave, ki potekajo od Rogaške Slatine ob Vonarskem jezeru mimo Aqualune vse do Podčetrčka, ter kolesarska steza od Imenega do Olimja.

Da ne zanemarimo že obstoječe kolesarske povezave od Pristave pri Mestincu do Vonarja, od Podčetrčka do Imenega ob regionalni cesti, od Golobinjeka ob Sotli do Sel ob državni cesti in ob lokalni cesti pa od Podčetrčka do Olimja.

Ob uresničitvi in realizaciji vrste ciljev in kljub novo sprejetim predpisom na tem področju, se pred leti postavljeni cilji prometne varnosti še vedno niso v celoti uresničili. Tako se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč cestno prometno-varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev cestno prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Predvsem v občinah Rogaška Slatina in Rogatec so za izboljšanje prometne varnosti zastavljeni ambiciozni cilji. V Občini Rogaška Slatina se izdeluje Celostna prometna strategija (2016), ki temeljito analizira obstoječe stanje prometnega omrežja in kaže na projekcijo bodočega prometnega dogajanja in projektiranja prometne infrastrukture, kar je osnovni pogoj za optimalen potek prometa in posledično vpliva na zagotavljanje večje varnosti v cestnem prometu. Z omenjeno strategijo se želi povečati za okolje manj obremenjujoči promet, kot je kolesarjenje in koriščenje javnega prevoza potnikov. Analiza cestno prometnega omrežja na območju občine je pokazala, da je obstoječa in novo zgrajena cestno prometna infrastruktura kljub pričakovani nadaljnji rasti prometa ustrezna do konca planske dobe leta 2032. Tudi vsa ključna križišča v občini ustrezajo prometnim zahtevam do konca planske dobe, saj so moderne tipa (krožišča), ki omogočajo veliko pretočnost prometa in posledično zmanjšujejo zamude in kolone. Prav tako v občinah Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah potekata projekta Celostna prometna strategija, ki preko zunanjih izvajalcev proučuje možnosti trajnostnega razvoja na področju pešcev, kolesarjev in javnega potniškega prometa.

V Rogaški Slatini in Šmarju pri Jelšah se je na javnih parkiriščih, kjer se dnevno izmenja večje število vozil (pred javnimi ustanovami in drugimi poslovnimi objekti) vzpostavil režim brezplačnega kratkotrajnega parkiranja, ki ga v mestnih okoljih poznamo kot modre cone. Pomembno je, da je pri reševanju parkirne problematike potrebno razmišljati racionalno. Potrebno se je zavedati, da ima preveliko število parkirnih mest lahko tudi negativne posledice, saj omenjeno zmanjšuje ekonomsko upravičenost investicije in povečuje uporabo osebnega avtomobila nasproti alternativnih prevoznih sredstev, kot so kolo, javni prevoz. V Občini Rogatec je predvidena ureditev in obnova trškega jedra Rogatec. S tem se naj bi doseglo tudi postopno umikanje tranzitnega prometa skozi trško jedro ter ureditev zadostnih površin za mirujoči promet.

Na območju Občine Kozje je za prometno varnost dobro poskrbljeno. Občina je v letu 2014 obnovila okoli 20 km občinskih cest. V Lesičnem se je na državni cesti (na delu ravninske ceste) v klasičnem križišču dveh državnih cest napravilo začasno krožno križišče, ki voznike prisili k zmanjšanju hitrosti. S tem je zagotovljena tudi večja varnost pešcev, oziroma učencev osnovne šole, ki je v neposredni bližini krožnega križišča. V naselju Kozje se je ob državni cesti postavil tudi prikazovalnik hitrosti, ki prav tako daje rezultate zmanjšanja hitrosti vozil. V naselju Zagorje pri Lesičnem je občina na občinski cesti uredila infrastrukturni ukrep uvedbe območja omejene hitrosti na 30 km/h (cona 30).

Za stanje prometne varnosti v občinah soodgovorni PP Rogaška Slatina, PP Šmarje pri Jelšah, MOR, inšpekcijske službe ter drugi. Zato je v občinah nujno potrebno zagotoviti tudi kvaliteto sodelovanje z občinskimi Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki jih na podlagi 6. člena Zakona o voznikih ustanovijo lokalne skupnosti za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni ravni in delujejo kot posvetovalno telo župana. Vsi pristojni organi in službe v občinah ter MOR pa morajo v okviru svojih

pristojnosti krepiti in vplivati na ustvarjanje ustrezne prometno varnostne kulture vseh udeležencev v cestnem prometu.

Za uresničitev tega cilja, s katerim se zagotavlja varnost cestnega prometa, morajo pristojni organi in službe občin v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- potrebno je sprejeti Program varnosti cestnega prometa v vseh občinah,

- uporabiti oceno prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela MOR za področje varnosti v cestnem prometu,

- MOR je potrebno omogočiti izpopolnjevanje na pravnem, strokovnem in drugem, predvsem praktičnim znanjem za nadzor in urejanje cestnega prometa,

- MOR se mora redno usposabljanje za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporablja pri svojem delu,

- v letnem načrtu dela MOR se mora med drugim opredeliti tudi naloge v zvezi nadzora prometne signalizacije in opredeliti naloge za večjo varnost otrok,

- še naprej redno skrbeti za pregled prometne signalizacije in podati predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),

- vzdrževanje občinskih cest in kolesarskih povezav ter prometne opreme (zimska služba, udarne jame, bankine, rezanje vegetacije).

Varstvo javnega reda in miru

V okviru zagotavljanja javnega reda in miru je cilj SOPV občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje zagotoviti fizično prisotnost redarjev na javnih območjih in prostorih na način, ki je v skladu z varnostno politiko, oceno varnostnih razmer ter s pravnimi predpisi in varnostno stroko.

ZJRM-1 opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki preko svojih organov in služb, s predpisi in različnimi ukrepi zagotavljajo, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma stanje, s katerim se zagotavlja optimalna varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi občin), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Prav zaradi tega imajo redarstva in redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, s katerimi se lahko aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občin.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja javni red in mir v občinah, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru pri izdelavi letnega načrta dela MOR za področje javnega reda in miru,

- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev MOR na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,

- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev MOR za zakonito in strokovno uporabo prisilnih sredstev in drugih ukrepov,

- zagotoviti ustrezno usposobljenost redarjev MOR za hitre odzive na klice v sili in za ravnanje ter ukrepanje v tveganjih okoliščinah,

- zagotoviti najustreznejšo in kvalitetno opremo redarjev MOR za obvladovanje kršiteljev.

Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

V okviru varnostnega obvladovanja javnih poti in rekreacijskih površin je cilj Skupnega občinskega programa varnosti v občinah zagotoviti prisotnost redarjev.

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Takšne javne poti in rekreacijske površine se nahajajo tudi na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje. Na splošno so na takšnih poteh in površinah tveganja največkrat kriminalne narave, kar za omenjene občine na srečo ne velja. Na teh poteh se največkrat občasno pojavljajo določeni primeri vandalizma in popivanja mladih. Zaradi tega je priporočljivo, da se redarji MOR usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Prevoznost in prehodnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj Skupnega občinskega programa varnosti občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje na teh poteh zagotoviti prisotnost redarjev MOR.

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma nasploh javne varnosti in javnega reda na območju vseh petih občin. Zaradi tega je potrebno zagotoviti, da redarji MOR spoznajo območja na katerih se nahajajo intervencijske poti, in da lahko na ta način, s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v občinah, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati načrt intervencijskih poti na območju občin in sicer na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj,

- skleniti pisni protokol o sodelovanju MOR, PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah,

- izdelati načrt obhodov intervencijskih poti,

- redarju MOR je potrebno zagotoviti kvalitetna in zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah,

- redarju MOR je potrebno zagotoviti ustrezna vozila za varnostne obvoze intervencijskih poti.

Varnost javnega premoženja ter kulturne dediščine

V okviru preprečevanja ogroženosti naravne in kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo je cilj SOPV, da se zagotovi optimalna varnost navedenih zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08 in 8/11, v nadaljevanju: ZVKD-1). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar. Zato so redarji kot pooblaščenec uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Ob tem velja poudariti, da so na podlagi 69. člena Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11) in Uredbe o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije dolžni organizirati službo varovanja, če hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščino. Navedeni zavezanec lahko v ta namen pridobijo licenco in organizirajo lastno varnostno službo v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju ali pa sklenejo za varovanje pogodbo z zasebno varnostno službo, oziroma subjekti, ki so določeni v 3. členu Zakona o zasebnem varovanju (to so službe, ki se profesionalno ukvarjajo z zasebnim varovanjem).

Prav iz tega razloga je nujno, da MOR pri preprečevanju ogroženosti naravne in kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občin sodelujejo z navedenimi zasebno varnostnimi službami ter da si izmenjuje podatke, ki so pomembni za skupno zagotavljanje varnosti navedenih zgradb in objektov.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine v občinah, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti izvesti naslednje aktivnosti in ukrepe za doseg cilja:

- zagotoviti sodelovanje MOR z organizacijskimi enotami Zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- zagotoviti sodelovanje z naravovarstvenimi nadzorniki Javnega zavoda Kozjanski park;
- MOR si mora priskrbeti oziroma ažurirati seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in kulturne dediščine;
- MOR si mora izdelati načrt obhodov objektov naravne in kulturne dediščine;
- MOR si mora priskrbeti podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine;
- MOR lahko sklene pisni dogovor o sodelovanju z zasebnimi varnostnimi službami, v katerem mora imeti posebno mesto sodelovanje pri varovanju zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

Nosilci:

- a) Medobčinsko redarstvo,
- b) zavod pristojen za varstvo kulturne dediščine,
- c) upravljavec, vzdrževalec in restavrador zgradb, spomenikov in drugih objektov kulturne dediščine,
- d) naravovarstveni nadzorniki Javnega zavoda Kozjanski park,
- e) Policijska postaja Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah.

Varstvo okolja

Cilj SOPV v okviru varstva okolja na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje je izboljšati pregled nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečati obseg, profesionalnost in učinkovitost nad obvladovanjem okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora in območij ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. V vseh petih občinah gre pri varstvu okolja za skrb v tem smislu, da se MOR aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja »občinske« okoljske politike in »medobčinskega« programa

varstva okolja. MOR nadzoruje upoštevanje določil različnih občinskih odlokov v povezavi z varstvom okolja.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varstvo okolja v vseh petih občinah, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- redarji MOR v okviru izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja spoznajo okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v občinah,
 - MOR se mora povezati s pristojnimi inšpekcijskimi službami (državnimi in občinskimi) in skupaj z njo oblikovati sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva okolja,
 - zagotoviti sodelovanje z naravovarstvenimi nadzorniki Javnega zavoda Kozjanski park,
 - MOR si mora priskrbeti karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami (območja) in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.
- Nosilci:
- a) Medobčinsko redarstvo in inšpektorat (MIR),
 - b) Inšpekcijske službe, pristojne za področje varstva okolja,
 - c) OKP javno komunalno podjetje d.o.o., Rogaška Slatina,
 - d) naravovarstveni nadzorniki Javnega zavoda Kozjanski park,
 - e) Civilne institucije za varstvo okolja.

5 VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na »Oceno varnostnih razmer« in identificiranje varnostnih potreb v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje je dovolj jasno izkazana potreba po obvladovanju te problematike. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru ter varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela PP Rogaška Slatina, PP Šmarje pri Jelšah, MOR in drugih pristojnih občinskih služb, ki lahko dajo na področju varnosti svoj prispevek. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje še zlasti s policijskima postajama, zasebno varnostnimi službami, inšpekcijskimi službami ter občinskimi Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Policijski postaji Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah v okviru svojih pristojnosti pokrivata območje vseh petih občin. Pri delu beležita določeno stopnjo kriminalitete, prekrškov zoper javni red in mir ter zoper varnost cestnega prometa in tudi drugo varnostno pomembno problematiko. To pa zahteva večjo stopnjo prisotnosti pooblaščenih uradnih oseb in služb, ki so zadolžene za zagotavljanje varnosti prebivalstva, med njimi tudi MOR in njihovi redarji.

Zato mora MOR na območju navedenih občin pogosteje delovati, čas dela pa je potrebno prilagajati potrebam varnosti. Na ta način bi lahko MOR bistveno več delovalo preventivno in tako lažje delovalo v smeri community policing-a (v skupnost usmerjenega "policijskega" – varnostnega delovanja), ter s tem dejansko prispevalo k izboljšanju varnosti, zmanjševanju strahu pred kriminaliteto in posledično k povečanju občutka varnosti. To so dejavniki, ki so še kako pomembni za uresničitev strateškega cilja SOPV in dviga kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

6 ORGANIZACIJA IN DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

6.1 Organizacija MOR

Delovno področje in naloge občinskega redarstva določa ZORed in na podlagi zakona izdan občinski odlok (2. člen ZORed).

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost, tako na državni, kot občinski ravni, je ključnega pomena v smislu izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti. Ti organi imajo pooblastila, ter s tem povezano učinkovitost njihovega delovanja. Z delovanjem se kaže prijaznost do uporabnikov, torej do drugih organov, služb, organizacij, civilne družbe in nazadnje do delovnih ljudi, občanov občin in drugih državljanov.

Organiziranost Medobčinskega redarstva je določena z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje (Uradni list RS, št. 87/15) kot organa za izvrševanje upravnih nalog na področju komunalnega nadzora in občinskega redarstva in Dogovorom o medsebojnih pravicah, obveznostih, odgovornostih in drugih razmerjih v organu skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje, številka 0320-0008/2015, z dne 1. 12. 2015 med župani občin.

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ureja notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest skupne občinske uprave in MOR. Skupna uprava opravlja upravne, strokovne in pospeševalne naloge občinskih uprav občin ustanoviteljic, in sicer

1. Medobčinski inšpektorat: naloge občinske inšpekcije,
2. Medobčinsko redarstvo: naloge redarstva.

Skupno upravo vodi vodja, ki ga imenuje in razrešuje župan sedežne občine s predhodnim soglasjem županov občin ustanoviteljic v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih. Vodja skupne uprave je vodja medobčinske inšpekcije in redarstva, ki je tudi prekrškovni organ občin ustanoviteljic in ima status uradnika na položaju.

Sredstva za delo skupne uprave in druga materialna sredstva zagotavljajo občine ustanoviteljice, in sicer glede na število prebivalcev v naslednjem razmerju:

- Občina Rogaška Slatina: 32 %,
- Občina Šmarje pri Jelšah: 32 %,
- Občina Rogatec: 12 %,
- Občina Podčetrtek: 12 %,
- Občina Kozje: 12 %.

Sedež organa je v Občini Rogaška Slatina, ki ima status sedežne občine in delodajalca. Pravice in obveznosti iz delovnega razmerja izvršuje do delavcev, zaposlenih v organu, župan Občine Rogaška Slatina. Prav tako župan sedežne občine sprejema vse splošne kadrovske, organizacijske in druge splošne akte, na podlagi pooblastila županov občin soustanoviteljic.

6.2 Delovanje MOR

Ocena varnostnih razmer v občini oziroma ocena ogroženosti je izhodiščni dokument za opredelitev obsega varnostnih potreb občine ter za določitev vsebine dela oziroma konkretnih nalog občinske redarske službe.

Izhajajoč iz ocene varnostnih razmer in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj se župan, na predlog vodje občinske redarske službe, odloča o uvedbi dežurne službe, ki traja določen čas ali vse dni v letu. Na splošno pa redarska služba deluje prilagodljivo glede na stanje na terenu ter kazalnikov varnostnih razmer in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj.

MOR deluje v okviru skupne občinske uprave, ki je skupni organ občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Delovno področje MOR je:

- zagotavljanje priprave Skupnega občinskega programa varnosti,
- nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih,
- varovanje ceste in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovanje javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,

- vzdrževanje javnega reda in miru,
- vodenje prekrškovnega postopka v skladu z zakonom,
- vodenje predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom,
- opravljanje nadzora nad izvajanjem predpisov Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje in drugih aktov, s katerimi navedeni občine urejajo zadeve iz svoje pristojnosti in je MOR za to pooblaščen.

7 KADROVSKI SESTAV MOR

v skupni občinski upravi Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje sta glede na pristojnosti in pooblastila organizirani dve službi: medobčinsko redarstvo in medobčinski inšpektorat.

V medobčinskem redarstvu sta sistemizirana:

a) dva redarja, ki opravljata:

- nadzor nad izvajanjem nalog in pooblastil na podlagi Zakona o pravilih cestnega prometa in drugih zakonih ter predpisih občin, ki jim nalagajo pooblastila in nadzor nad izvajanjem;
- vodenje enostavnih upravnih postopkov na prvi stopnji;
- ukrepanje v skladu z Zakonom o prekrških (izrekanje opozoril ali glob ter vodenje prekrškovnih postopkov v hitrem postopku);
- izdajanje odredb in ukazov v skladu z zakoni in občinskimi predpisi;
- preventivno delovanje z namenom preprečevanje kršitev in zagotavljanja javnega reda in miru.

V medobčinskem inšpektoratu sta sistemizirana:

a) dva inšpektorja, ki opravljata:

- inšpekcijski nadzor v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru ter na podlagi področnih predpisov, za nadzor katerih sta pristojna;
- vodenje postopkov in izrekanje ukrepov v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru, Zakonom o splošnem upravnem postopku in drugimi predpisi;
- vodenje postopkov o prekrških (hitri postopek) in izvajanje ukrepov v skladu z Zakonom o prekrških;
- v skladu z Zakonom o prekrških obravnavanje ugovorov in zahtev za sodno varstvo;
- vlaganje kazenskih ovadb za kazniva dejanja;
- samostojno oblikovanje poročil o stanju na področju dela skupne občinske uprave;
- vodenje predpisanih in internih evidenc s področja delovanja skupne občinske uprave;
- nudenje pravne in strokovne pomoči zaposlenim.

8 VODENJE MOR

MOR vodi Vodja medobčinskega inšpektorata in redarstva (vodja MIR), ki ga po predhodnem soglasju županov občin ustanoviteljic imenuje in razrešuje župan sedežne občine in je za svoje delo odgovoren županom in direktorjem občinskih uprav občin soustanoviteljic.

8.1 Vloga vodje MOR

Vodja MIR predstavlja organ skupne občinske uprave, organizira opravljanje njegovih nalog, skrbi za izdelavo in realizacijo programa dela ter opravlja vse druge organizacijske naloge, ki so potrebne za:

- strokovno, učinkovito in racionalno izvrševanje nalog organa skupne občinske uprave,
- zakonito, pravočasno in učinkovito uresničevanje pravic, interesov in obveznosti strank in drugih udeležencev v postopkih,
- učinkovito sodelovanje z drugimi organi in institucijami,

- organizacijo in načrtovanje nalog MIR in MOR nasploh,
- sodelovanje med lokalnimi in državnimi organizacijami.

Vodja MIR odloča v upravnih, strokovnih in drugih zadevah, za katere je organiziran organ skupne občinske uprave, v skladu s svojimi pooblastili in pristojnostmi. Pri reševanju skupnih zadev sodeluje z občinskimi upravami vseh občin ustanoviteljic, predvsem z imenovanimi predstavniki občin. V okviru svoje pristojnosti sodeluje tudi z državnimi in drugimi organi.

9 PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

9.1 Pravna podlaga za delovanje medobčinskega redarstva

Pravna podlaga za delovanje občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti redarstev oziroma redarjev ter pooblastila, ki so določene v ZORed, ZJRM, ZPrCP), ZCes-1, ZVoz, Zakonu o zaščiti živali, Zakonu o motornih vozilih (v nadaljevanju: ZMV), ZP-1, ZLS in v občinskih odlokih.

Pravna podlaga za delovanje MOR je poleg Zakona o občinskem redarstvu določena z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje in Dogovorom o medsebojnih pravicah, obveznostih, odgovornostih in drugih razmerjih v organu skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje, številka 0320-0008/2015, z dne 1. 12. 2015 med župani občin.

Z odlokom je v skladu z 2. členom ZORed ustanovljeno medobčinsko redarstvo, z aktom o sistemizaciji pa je določena sistemizacija delovnih mest v MOR, oziroma MIR. Vsebine obeh aktov so razvidne v prilogi.

Ob tem je potrebno poudariti, da so temeljne pristojnosti redarstva določene v ZORed, ki ureja uresničevanje pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Navedeni zakon tudi določa pogoje za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb redarstva, pooblastila, uniformo, označbe in opremo redarjev ter vsebino in način vodenja evidenc.

ZORed v svoji osnovi neprestano uporablja terminologijo, s katero vse navezuje na občinsko redarstvo in občinskega redarja. Le 2. člen ZORed določa, da se lahko ustanovi tudi mestno in medobčinsko redarstvo, v katerih pa opravljajo naloge občinski redarji oziroma »redarji«. Tako se praviloma uradno ne uporablja pojava mestni redar in medobčinski redar. Tudi, ko zakon v 10. členu določa pooblastila redarjev, uporablja le pojem občinski redar.

9.2 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o občinskem redarstvu

V ZORed je določeno, da občinsko redarstvo na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi SOPV, skrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

Glede na navedeno je medobčinsko redarstvo pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino ter
- vzdrževati javni red in mir.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge redarjev niso

določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

9.3 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o varstvu javnega reda in miru

V določbi prvega odstavka 27. člena Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) je generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona, oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških.

Tako lahko MOR v skladu z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen) in
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

9.4 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o pravilih cestnega prometa

Poleg pristojnosti iz 3. člena ZORed občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah izvajajo nadzor nad naslednjimi eksplicitno navedenimi določbami 15. člena ZPrCP in se nanašajo na:

1. varstvo okolja (5. člen),
2. odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov (7. člen),
3. izločitev vozila iz prometa (17. člen),
4. čas trajanja izločitve iz prometa (18. člen),
5. odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila (19. člen),
6. območje umirjenega prometa (31. člen),
7. območje za pešce (32. člen),
8. varnostni pas (33. člen),
9. zaščitna čelada (34. člen),
10. prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanje vozila (35. člen),
11. vožnja z vozilom po cesti (37. člen),
12. vožnja z vozilom na prehodu za pešce (41. člen),
13. najvišje dovoljene hitrosti (46. člen),
14. najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil (47. člen),
15. odpiranje vrat vozila (61. člen),
16. zapustitev vozila (62. člen),
17. označitev ustavljenih vozil (63. člen),
18. ustavitev in parkiranje (65. člen),
19. parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide (67. člen),
20. območja kratkotrajnega parkiranja (68. člen),
21. izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno (69. člen),
22. pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti (77. člen),
23. pogoji za opravljanje gospodarske vožnje (78. člen),
24. udeležba pešcev v cestnem prometu (83. člen),
25. označitev pešcev (84. člen),
26. varstvo otrok (peti in deseti odstavek 87. člena),
27. prevoz oseb (88. člen),

28. jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu (92. člen),

29. pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu (97. člen),

30. prometna signalizacija (98. člen) in

31. svetlobni prometni znaki (99. člen).

Občinski redarji izvajajo nadzor nad 46. in 47. členom tega zakona izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa, kot zakon določa, nimajo pravice ustaviti voznika.

Za vodenje postopka o prekršku je pomembno določilo prvega odstavka 42. člena ZP-1, da postopka o prekršku zoper varnost cestnega prometa, ki je bil ugotovljen s tehničnimi sredstvi in storilec s kršitvijo ni bil seznanjen, ni dopustno začeti, če od dneva storitve prekrška preteče več kot 30 dni.

9.5 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o cestah

Pooblastila in ukrepi občinskega redarstva se po ZCes-1 nanašajo na pristojnosti redarjev na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in državnih cestah v naseljih.

Pooblastila vključujejo nadzor nad:

1. uporabo javnih cest (4. člen),

2. prepovedjo ogrožanja varne uporabe javne ceste (5. člen),

3. uporabo nekategoriziranih cest (6. člen),

4. največjo dovoljeno osno obremenitvijo vozil na javnih cestah (30. člen),

5. največjo dovoljeno skupno in največjo dovoljeno maso vozil na javnih cestah (31. člen),

6. izrednim prevozom po javni cesti (32. člen),

7. označitvijo vozil za izredne prevoze (34. člen),

8. naležne ploskve na kolesih vozil (36. člen),

9. na izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet (37. člen).

ZCes-1 določa tudi začasne ukrepe redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti. Občinsko redarstvo ob ugotovitvi pomanjkljivosti na občinski cesti, državni cesti v naselju ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, izvede začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Občinsko redarstvo sme določiti odstranitev objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če slepijo udeležence v prometu, zmanjšujejo preglednost ceste, zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti, zavajajo udeležence v prometu, ovirajo udeležence v prometu ali zmanjšujejo pretočnost prometa in odvrtačajo pozornost voznikov.

Občinsko redarstvo po ZCes-1 opravlja tudi nadzor izrednih prevozov po javni cesti, izvaja tehtanje vozil in izvaja nadzor nad obveznostmi voznika. Občinsko redarstvo lahko prepove nadaljnjo vožnjo in izloči vozilo iz prometa. Občinsko redarstvo je po ZCes-1 tudi prekrškovni organ za določene prekrške (30., 31., 32., 34., 36., 106. in 107. člena tega zakona) storjene na cestah, ki jih nadzorujejo v okviru svoje pristojnosti.

Občinski redarji nadzirajo izvajanje tega zakona v okviru nadzora cestnega prometa.

Skladno z določbami ZCes-1 imajo občinski redarji naslednja pooblastila in ukrepe:

– 107. člen (začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivosti na cesti),

– 108. člen (nadzor izrednih prevozov po javni cesti),

– 109. člen (tehtanje vozila),

– 110. člen (obveznosti voznika vozila),

– 111. člen (izločitev vozila iz prometa).

9.6 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o zaščiti živali

Zakon med drugim ureja odgovornost ljudi za zaščito živali, določa pravila za dobro ravnanje z živalmi, določa pogoje,

ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali, ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona itd.

Občinski redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena tega zakona, ki določa, da mora lastnik psa zagotoviti, da je pes do dopolnjenega tretjega meseca starosti označen na predpisan način.

Občinski redarji izvajajo tudi nadzor nad izvajanjem določbe tretjega odstavka 11. člena tega zakona, ki določa, da mora skrbnik psa na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

V 28. členu je določeno, da imetnik zavetišča pri opravljanju svojih nalog sodeluje s pristojno veterinarsko službo in občinskimi redarji zlasti za namen ugotavljanja lastništva zapuščenih živali.

9.7 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o prekrških

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter občinski predpisi, v katerih so opredeljena njegova pooblastila.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu ZP-1.

Občinski redarji in vodja občinskega redarstva so na podlagi prvega odstavka 5. člena ZORed pooblaščené uradne osebe in tudi v kazenskopravnem pomenu po določbi 126. člena Kazenskega zakonika. Na podlagi prvega odstavka 4. člena ZORed pa je občinsko redarstvo občinski prekrškovni organ.

9.8 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona o lokalni samoupravi

21. člen zakona določa, da občine samostojno opravljajo lokalne zadeve javnega pomena ("izvirne naloge"), ki jih določijo s splošnim aktom občina ali so določene z zakonom. Občina te naloge opravlja za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev.

9.9 Pristojnosti MOR na podlagi občinskih odlokov

Posamezne oziroma konkretne naloge občinskih redarjev lahko občina opredeli tudi z občinskimi odloki. V določbi prvega odstavka 3. člena ZP-1 je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. Z odlokom samoupravne lokalne skupnosti se smejo določiti prekrški in predpisati zanje globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve predpisov, ki jih same izdajajo v okviru svojih pristojnosti, ter če jih zakon ali uredba še ne sankcionira.

Pravice in dolžnosti oziroma pristojnosti, ki izhajajo iz posameznih odlokov občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kočje in se nanašajo na pristojnosti MOR so navedene in zajete v drugih delih SOPV.

9.10 Pristojnosti MOR na podlagi Zakona v voznikih in Zakona o motornih vozilih

Kot določata ZPrCP (25. člen) in smiselno tudi ZVoz (26. člen), imajo občinska redarstva v zvezi s svojim delom pravico pridobiti in uporabljati podatke o imetnikih voznških dovoljenj, kandidatih za voznike motornih vozil, podatke o vozilih, prekrških, prometnih nesrečah in kaznivih dejanjih voznikov, storjenih v cestnem prometu, ter o izrečenih sankcijah, kaznih in ukrepih. Organi in organizacije, ki zbirajo podatke, potrebne za izvajanje ZPrCP, morajo poslati te podatke občinskemu redarstvu brezplačno. Osební podatki, ki se vodijo v evidencah in registrih, ki so vzpostavljeni v skladu z ZPrCP, se vodijo zaradi obdelave podatkov, pomembnih za izvajanje ZPrCP, za vozila, voznike in varnost v cestnem prometu. Vodijo se tudi zaradi njihovega pošiljanja organom in organizacijam, ki imajo v zvezi s svojim delom te podatke pravico pridobiti. Občinsko redarstvo ima na podlagi Zakona o motornih vozilih pri svojem delu pravico do dostopa do podatkov iz evidenc (evidenca homo-

logiranih vozil, evidenca izdanih potrdil o skladnosti, evidenca registriranih vozil, evidenca cestnega nadzora nad tehnično brezhibnostjo vozil, evidenca opravljenih izpitov iz 60. člena ZMV, evidenca izdanih potrdil tehničnim službam in strokovnim organizacijam), ki jih potrebujejo pri opravljanju svojih nalog.

10 POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Med materialne in druge pogoje za delovanje MOR in redarjev lahko uvrščamo prostore MOR, opremo, ki jo uporabljajo redarji MOR, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/07), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 103/07, 645/10), ki ju je izdal minister za notranje zadeve oziroma minister za javno upravo.

10.1 Prostori MOR

Prostori Medobčinskega redarstva in inšpektorata so v stavbi Občine Rogaška Slatina, na naslovu Izletniška ulica 2, 3250 Rogaška Slatina. Prostori se nahajajo v dveh pisarnah, ki ju uporabljajo tako občinski redarji, kot tudi inšpektorji. Prostori so ustrezno opremljeni z računalniško in drugo opremo ter označeni, tako, da jih občani lahko zlahka najdejo. V prostorih MOR se trikrat tedensko izvajajo uradne ure. Termini uradnih ur z vsemi kontaktnimi podatki so označeni pri vstopih v omenjene prostore, prav tako pa na spletnih straneh občin.

10.2 Oprema MOR

Med opremo redarjev se uvršča:

- službena vozila,
- tehnična oprema in
- osebna oprema.

a) Službena vozila

MOR uporablja službeno vozilo z napisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO« in simbol medobčinskega redarstva. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti enako označeni). MOR tako uporablja službeno vozilo znamke Škoda Rapid, ki je ustrezno opremljeno s simboli. Za potrebe inšpekcijske službe se v skupni občinski upravi uporablja tudi civilno vozilo znamke Fiat Punto.

MOR lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol medobčinskega redarstva določi na način, kot je določeno za službena vozila.

MOR lahko uporablja tudi kolesa z motorjem in kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

b) Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev MOR po navedenem pravilniku o opremi je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,

– posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,

- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje,
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo.

c) Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se šteje kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, STOP loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija zgoraj navedene osebne opreme za redarja je določena v prilogi, ki je sestavni del Pravilnika o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

10.3 Uniforma redarja

Redar MOR mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

10.4 Simboli in oznake redarjev

Kot simbol medobčinskega redarstva se uporablja grb in ime sedežne občine, torej Občine Rogaška Slatina. Simbol Medobčinskega redarstva se nosi na levem rokavu in je izvezen grb sedežne občine s pripisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO«.

Nad levim žepom delov uniforme redarja je dodatni našitek v rumeni barvi z napisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO«, nad desnim žepom pa našitek v rumeni barvi s priimkom in začetno črko imena redarja. Velikost našitka in črk je odvisna od vrste oblačila.

Označbe nazivov v obliki položajnih oznak uradnih oseb redarstva se nosijo na epoletah in kot obesek na desnem žepu uniforme. Označbe nazivov so na modri podlagi iz tkanine z izvezenimi znaki zlato rumene barve, velikosti 20 mm. Določene so položajne oznake za vodjo redarstva, položajne oznake za redarja I, redarja II, redarja III in položajna oznaka za redarja pripravnika.

a) Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba redarstva, torej tudi MOR, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico izda župan ob imenovanju v naziv. PUO mora službeno izkaznico vrniti županu, če ji je prenehalo delovno razmerje v MOR.

Službena izkaznica vsebuje naziv PUO MOR, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

11 VRSTE IN OBSEG NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

11.1 Splošno o vrstah in obsegu nalog MOR

Redarstvo ni tipična služba občinske, mestne oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske oziroma mestne uprave. Redar je PUO (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Te posledice se odražajo, tako v službenem, kot privatnem času. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in načinom kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot zgoraj navedeni pripadniki represivnih organov.

Z ZORed, ZJRM-1, ZPrCP, ZCes-1, Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in opremi pooblaščenih delavcev občinskega redarstva ter sprejetimi odloki in odredbami občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje se je vrsta in obseg nalog spremenil tudi za MOR.

11.2 Konkretna naloga glede na vrste in obseg nalog MOR

MOR občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje izvaja preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa MOR opravlja predvsem na ta način, da:

- ureja in nadzira promet na cestah občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje in na državnih cestah v naseljih,
- dosledno izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju s tem, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa,
- dosledno izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti pa v območju umirjenega prometa in območju za pešce ter območjih kratkotrajnega parkiranja,
- ugotavlja kršitve določb ZPrCP in ZCes-1 cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- opravlja nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo,
- sodeluje v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena,
- sodeluje v akcijah sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter
- zagotavlja prometno ureditev ob varnostno zahtevnejših prireditvah in praznikih ter skupnih akcijah s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah.

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje. MOR zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih in zdravstveno rekreativnih dejavnosti, ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem preko sredstev javnega obveščanja o eventualnih nevarnostih in ogrožanjih, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s stalnim sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev in
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije ...).

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje MOR zagotavlja na ta način, da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja, ter da na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti PP Rogaška Slatina oziroma PP Šmarje pri Jelšah,
- sodeluje z zasebno varnostnimi službami (lastnimi ali pogodbeno najetimi), ki varujejo zgradbe in druge objekte ki hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščin saj je njihovo varovanje obvezno glede na 69. člen Zakona o zasebnem varovanju,
- da opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter
- sodeluje s Policijsko postajo Rogaška Slatina in Policijsko postajo Šmarje pri Jelšah pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

Naloge vzdrževanja javnega reda in miru

Naloge vzdrževanja javnega reda in miru so poleg zagotavljanja varnosti cestnega prometa ene izmed osrednjih in pomembnejših nalog vseh redarstev v Republiki Sloveniji. Ne nazadnje imajo redarstva in občinski redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, da se morajo aktivno in dejavno vključiti v vse procese in aktivnosti kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru.

Glede na navedeno mora MOR na področju izvajanja nalog vzdrževanja javnega reda in miru zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati izvrševanje prekrškov s področja javnega reda in miru in drugih prekrškov, s katerimi se posega v kakovost življenja in dela občanov občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje ter njihovih obiskovalcev,
- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati tudi druge kršitve javnega reda, s katerimi se znižuje stopnja varnosti javnega prostora oziroma območij občin,
- ustrezno ukrepati po ZJRM-1 v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen), beračenja na javnem kraju (9. člen), uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen), zaznave pisanj po objektih (13. člen) zaznav vandalizma (16. člen), zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen) v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen),
- ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena ZJRM-1),
- zagotoviti občasno fizično prisotnost redarja na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja in
- sodelovati s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah pri preprečevanju kršitev javnega reda in miru in njihovih akcijah na območju občin.

MOR oziroma redar mora na kraju dogodka zadržati storilca prekrška, če ga je zalotil pri storitvi prekrška. Takšno pridržanje lahko traja do prihoda policije, vendar največ 1 uro.

Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvrševanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kamor med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.

MOR mora na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj ter kriminalnih pojavov v okviru svojih pristojnosti zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja, ter s tem prispevati k večji

varnosti in kakovosti življenja in dela v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje,

– zagotoviti občasno fizično prisotnost redarja na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika izvrševanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in glede na varnostno oceno na področju preprečevanja kaznivih dejanj na območju občin in

– sodelovati s PP Rogaška Slatina, PP Šmarje pri Jelšah in drugimi organi pri akcijah in drugih organiziranih oblikah preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kakor tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog.

Poleg navedenega pa imajo redarji na področju preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj še naslednji dve obveznosti:

– redar sme oziroma »mora« na kraju kaznivega dejanja zadržati storilca kaznivega dejanja, ki ga je zalotil pri storitvi kaznivega dejanja in sicer do prihoda policije, vendar največ eno uro,

– redar je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo (lahko tudi državno tožilstvo), če pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je že izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca.

Naloga na področju varstva okolja

Varstvo okolja je zelo široko področje, v katerega je mogoče posegati z bagatelnimi dejanji in ravnanji, ki so varnostno manj problematična, lahko pa tudi s hujšimi oblikami takšnih ravnanj (množična naklepna poškodovanja, vandalizem, požigi ...), največkrat pa se v okolje posega zaradi nastalih izrednih dogodkov kot so naravne nesreče (potresi, poplave, požari ...), prometne nesreče z »ekološkimi posledicami«, onesnaževanje okolja, poškodovanje zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter drugo.

Glede na navedeno mora MOR na področju varstva okolja zlasti:

– s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje,

– zagotoviti občasno fizično prisotnost redarja na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika varstva okolja in tistih mestih, kjer pogosteje prihaja do nezakonega in nedopustnega poseganja v okolje,

– storiti vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub) nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,

– sodelovati s PP Rogaška Slatina, PP Šmarje pri Jelšah in drugimi organi pristojnimi za varstvo okolja pri akcijah in drugih organiziranih oblikah zagotavljanja varstva okolja, kakor tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog in

– opravljati druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih in območjih občin.

Naloga v zvezi z volilnimi in referendumskimi kampanjami

Zakon o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07) določa, da morajo organizatorji volilne in referendumске kampanje najkasneje v 15 dneh odstraniti vse svoje plakate in druge oglaševalske vsebine s plakatnih mest.

Po poteku navedenega roka lahko inšpekcija lokalne skupnosti ali redarska služba lokalne skupnosti odrediti odstranitev plakatov na stroške volilne in referendumске kampanje in izreči tudi globo.

Druge naloge MOR

Med druge naloge MOR lahko štejemo predvsem:

– naloge, določene v odlokih Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje;

– izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje,

– naloge na področju dinamičnega prometa,

– prostorski obseg izvajanja nalog,

– naloge povezane z drugimi področji dela in

– logistične in druge naloge MOR.

Naloge MOR po odlokih Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje

Za izvajanje SOPV so ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o cestah, Zakon o zaščiti živali, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o prekrških, Zakon o lokalni samoupravi in občinski predpisi kot pravni akti, s katerimi občine določajo pristojnosti medobčinskega redarstva.

Odlok o občinskih taksah v Občini Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 95/15) predpisuje obveznost plačila občinskih taks na območju Občine Rogaška Slatina, vrsto in višino takse, zavezanca za plačilo takse, postopek odmere, obračuna in plačila takse. Vrsta in višina takse je določena v tarifi občinskih taks, ki je sestavni del tega odloka in se ne določi po vrednosti predmeta, dejanskem prometu ali dejanskem dohodku. Občinsko redarstvo ima pristojnost nadzirati, ali je uporaba oziroma namestitve taksnega predmeta prijavljena, resničnost podatkov na prijavah taksne obveznosti, skladnost izvajanja uporabe javnih površin v skladu s tem odlokom, izreka opozorila in izdaja odločbe v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor in s predpisi, ki urejajo prekrške, o ugotovitvah obvesti pristojni občinski organ. Občinski redar ob ugotovljenih kršitvah iz prvega odstavka tega člena obvesti nemudoma medobčinski inšpektorat, kateremu posreduje tudi vse dokaze.

Z Odlokom o ureditvi cestnega prometa (Uradni list RS, št. 31/10) Občina Rogaška Slatina ureja omejitve in prepovedi uporabe javnih prometnih površin, mirujoči promet, prisotnost živali v prometu, posebne storitve na prometnih površinah, odvoz nepravilno parkiranih, poškodovanih in zapuščenih vozil ter počitniških prikolic, priklenitev nepravilno parkiranih vozil, parkiranje koles, koles z motorjem in motornih koles in postavitve in vzdrževanje zaščitnih ograj za pešce na nevarnih mestih. Nadzorni organ je po odloku organ, pristojen za področje nadzora ali urejanja prometa. To so občinski inšpektor, komunalni nadzornik in občinski redar.

Če pri opravljanju nadzorstva mirujočega prometa občinski redar ugotovi, da je kršen predpis, ima pravico in dolžnost na vozilo namestiti obvestilo o prekršku, izreči mandatno kazen na kraju samem, izdati obvestilo o prekršku in plačilni nalog, odrediti odvoz nepravilno parkiranega vozila ugotoviti istovetnost osebe v zvezi z opravljanjem nadzora in obveščati pristojne organe, če meni, da so potrebni ukrepi, za katere sam ni pristojen.

Po Pravilniku o namestitvi in odstranitvi naprave oziroma lisic, ki prepreči odpeljati vozilo, za blokado nepravilno parkiranega vozila v Občini Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 72/10) občinski redar tudi izda Odredbo za namestitvev in odstranitvev lisic za blokado nepravilno parkiranega vozila (predvsem vozila, ki so parkirana na parkirnih mestih, kjer je parkiranje s prometnim znakom izrecno prepovedano ter za nepravilno parkirana vozila na mestih, rezerviranih za invalide).

Prav tako na podlagi Pravilnika o odstranjevanju nepravilno parkiranih, pokvarjenih, poškodovanih, zapuščenih oziroma dotrajanih vozil v Občini Rogaška Slatina, (Uradni list RS, št. 72/10) občinski redar izdaja odredbe za odstranitev vozil pooblaščenemu izvajalcu, ki odredbo izvede. O odvozu nepravilno parkiranega vozila uradna oseba obvesti Policijsko postajo Rogaška Slatina.

Na področju varstva okolja Občina Rogaška Slatina ureja ukrepanje v primeru nepravilno odloženih odpadkov z Odlokom o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Rogaška Slatina, (Uradni list RS, št. 91/09, 94/13). Če so na zemljišču v lasti občine ali države nezakonito odloženi komunalni odpadki, se odredi izvajalcu javne službe njihovo odstranitev, ta pa jih mora odstraniti v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki na račun

lastnika zemljišča, v primeru, da izvaja posest nad zemljiščem druga oseba, pa na račun osebe, ki izvaja posest.

Tudi izvajanje določb in nadzor nad Odlokom o urejanju, vzdrževanju in varstvu javnih in drugih zelenih površin na območju Občine Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 45/03) opravlja občinski redar z namenom ohraniti zasnovo in funkcionalnost zelenih površin in ohraniti estetski videz in urejenost zelenih površin, ki jih je potrebno skrbno urejati, varovati in vzdrževati.

Odlok o prodaji zunaj prodajaln in tržnem redu mestne tržnice Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 49/15) redarstvu daje pristojnost, da medobčinsko redarstvo v skladu s svojimi zakonskimi pooblastili opravlja nadzor nad določbami 3., 6., 21., 23. in 24. člena tega odloka. Medobčinsko redarstvo ob ugotovitvi kršitev iz prejšnjega odstavka lahko: začasno prepove prodajo s potujočo prodajalno (drugi odstavek 3. člena), začasno prepove prodajo na drugih občasnih tržnih mestih (tretji odstavek 3. člena), začasno prepove prodajo izven obratovalnega časa mestne tržnice (prvi odstavek 6. člena), prepove nadaljnje skladiščenje in po končanem obratovalnem času odredi odstranitev blaga (21. člen), odredi vzpostavitev reda in čistoče na tržnici in drugih občasnih tržnih mestih (23. člen), za zagotovitev javnega reda in miru začasno prepove nadaljnjo prodajo (24. člen).

Odlok o občinskih cestah v Občini Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 29/14) določa občinske ceste na območju Občine Rogaška Slatina in postopek njihove kategorizacije, upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest in prometa na njih, način izvajanja vzdrževanja občinskih cest kot obvezne lokalne gospodarske javne službe, inšpekcijsko in redarsko nadzorstvo nad občinskimi cestami in sankcioniranje kršitev tega odloka. V 46. členu odloka so navedene pristojnosti redarja.

Odlok o občinskih cestah v Občini Rogatec (Uradni list RS, št. 27/14) določa občinske ceste na območju Občine Rogatec in postopek njihove kategorizacije, upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest in prometa na njih, način izvajanja vzdrževanja občinskih cest kot obvezne lokalne gospodarske javne službe, inšpekcijsko in redarsko nadzorstvo nad občinskimi cestami in sankcioniranje kršitev tega odloka. Za uresničevanje določb tega odloka in določb predpisov o cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste, je pristojen medobčinski inšpektorat in redarstvo, v skladu s pooblastili, ki jim jih dajejo predpisi o cestah, inšpekcijskem nadzoru in občinskem redarstvu.

Z Odlokom o varnosti cestnega prometa v naseljih Občine Rogatec (Uradni list RS, št. 7/04) se zaradi zagotavljanja nemotene in varnega prometa določajo pravila omejitve prometa, omejitve hitrosti, varnost pešcev, vrste javnih parkirnih prostorov in parkiranje ter drugi varnostni ukrepi. Nadzor in izvajanje pooblastil po zakonu o pravilih varnosti cestnega prometa opravljata občinski redar in občinski inšpektor. Če pri opravljanju nadzorstva mirujočega prometa občinski redar ugotovi, da je kršen predpis, ima pravico in dolžnost na vozilo namestiti obvestilo o prekršku, izreči mandatno kazen na kraju samem, izdati obvestilo o prekršku in plačilni nalog, odrediti odvoz nepravilno parkiranega vozila ugotoviti istovetnost osebe v zvezi z opravljanjem nadzora in obveščati pristojne organe, če meni, da so potrebni ukrepi, za katere sam ni pristojen.

Odlok o ravnanju z zapuščenimi vozili v Občini Rogatec (Uradni list RS, št. 7/04) ureja postopek in način odstranjevanja, varovanje ter prodajo oziroma uničenje zapuščenih vozil, ki se nahajajo na javnih površinah v Občini Rogatec, za izvajanje teh določil pa je po odloku pristojen občinski redar.

Medobčinsko redarstvo ima tudi pristojnost nad določbami Tržnega reda tržnice v Rogatcu (Uradni list RS, št. 51/14).

Nadzor nad urejanjem javnih površin ter izgledom naselij v Občini Podčetrtek opravljajo pristojne inšpekcijske službe in občinski redar na podlagi Odloka o urejanju javnih površin ter o zunanem izgledu naselij v Občini Podčetrtek, Uradni list RS, št. 15/98). Ta odlok ureja zunanji videz ter urejenost naselij, rejo

živali v naseljih, urejanje, vzdrževanje in varovanje zelenih površin, ki so v lasti občanov, čiščenje javnih površin ter urejanje javnih poti in zelenih površin in varstvo pred hrupom.

Odlok o občinskih cestah v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 38/14) predpisuje, da je za uresničevanje določb tega odloka in določb predpisov o cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste, pristojen medobčinski inšpektorat in redarstvo, v skladu s pooblastili, ki jim jih dajejo predpisi o cestah, inšpekcijskem nadzoru in občinskem redarstvu.

Z Odlokom o ureditvi zimske službe v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 26/01) se določa način opravljanja, organiziranja ter izvajanja zimske službe, ki je sestavni del vzdrževanja občinskih cest in drugih javnih površin, kot obvezne gospodarske javne službe na območju Občine Podčetrtek. Nadzor nad pravilnim izvajanjem tega odloka opravlja poleg pooblaščenih osebe občinske uprave tudi občinski redar.

Odlok o plakatiranju in reklamiranju v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 6/02) ureja lepljenje in nameščanje plakatov, reklamnih panojev, oglasov, transparentov in podobnih objav (v nadaljevanju: plakati), postavitve in vzdrževanje objektov in naprav za plakatiranje (v nadaljevanju: plakatna mesta). Nadzor nad izvajanjem določb tega odloka izvaja komunalna inšpekcija in redarji.

Odlok o plakatiranju in oglaševanju v Občini Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 34/00, 41/16) določa, da nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja medobčinski inšpektorat in redarstvo, ki imata v primeru ugotovljenih nepravilnosti pravico in dolžnost odrediti odstranitev nameščenega plakata oziroma plakatnega mesta na njihove stroške, če je plakatiranje izvedeno v nasprotju z določili odloka, izrekat opozorila in izdajati odločbe v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor in s predpisi, ki urejajo prekrške.

Odlok o občinskih taksah v Občini Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 41/16) določa, da nadzor nad izvajanjem odloka opravlja Medobčinski inšpektorat in redarstvo. Medobčinski inšpektorat in redarstvo nadzirata ali je uporaba oziroma namestitve taksnega predmeta prijavljena, resničnost podatkov na prijavah taksne obveznosti, skladnost izvajanja uporabe javnih površin v skladu s tem odlokom, izreka opozorila in izdaja odločbe v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor in s predpisi, ki urejajo prekrške, o ugotovitvah obvesti pristojni občinski organ. Občinski redar ob ugotovljenih kršitvah iz prvega odstavka tega člena obvesti nemudoma medobčinski inšpektorat, kateremu posreduje tudi vse dokaze.

Odlok o občinskih cestah v Občini Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 59/15) v 40. členu določa, da inšpekcijski in redarski nadzor nad izvajanjem določb tega odloka in določb predpisov o cestah, ki se neposredno uporabljajo za občinske ceste, izvaja Medobčinski inšpektorat in redarstvo. V nadaljevanju odlok določa, da nadzor nad določbami 23. člena tega odloka izvaja na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet in državnih cestah v naseljih, občinski redar. Občinski redar ob ugotovitvi pomanjklivosti, ki neposredno ogrožajo varnost občinske ceste ali državne ceste v naselju, ter promet na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, izvede začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti občinsko upravo in občinskega inšpektorja. V nadaljevanju je določeno, da sme občinski redar odrediti odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če slepijo udeležence v prometu, če zmanjšujejo preglednost ceste, če zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti, če zavajajo udeležence v prometu, če ovirajo udeležence v prometu ali zmanjšujejo pretočnost prometa in če odvrtačajo pozornost voznikov. Občinski redar sme iz razlogov varnosti ceste in prometa na njej odrediti, da se prepove promet na nekategorizirani cesti, ki ne izpolnjuje pogojev iz 4. člena tega odloka. Prepoved prometa mora njen lastnik oziroma upravljalavec označiti s predpisano prometno signalizacijo in traja do odprave razlogov za prepoved. Občinski redar izvaja tudi nadzor nad opravljanjem izrednih prevozov v prometu.

Občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo, katerega voznik ne omogoči ali ne sodeluje pri pregledu vozila, naprav, opreme ali tovora ali tehtanju vozila; ki je obremenjeno nad največjo dovoljeno maso, skupno maso ali osno obremenitvijo po določenih proizvajalca vozila; ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane mere (širina, dolžina, višina) ali dovoljeno osno obremenitev ali dovoljeno skupno maso, pa zanj ni bilo izdano dovoljenje za izredni prevoz ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz; ki vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana; s katerega odpada zemlja ali blato, ki onesnažuje vozišče; ki vozi po cesti s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče; katerega največja dovoljena masa presega dovoljeno.

Odlok o pravilih in ureditvi cestnega prometa v naseljih Občine Šmarje pri Jelšah (Uradni list, št. 78/15) redarski službi daje pooblastila za nadzor nad postavljanjem in vzdrževanjem prometne signalizacije, omejitvami in prepovedmi uporabe javnih prometnih površin, ureditve mirujočega prometa, prisotnosti živali v prometu, posebnimi storitvami na prometnih površinah, nepravilno parkiranimi vozili, odvozi poškodovanih in zapuščenih vozil ter počitniških prikolic, parkiranjem koles, koles z motorjem in motornih koles, postavitvijo in vzdrževanjem zaščitnih ograj za pešce na nevarnih mestih.

Odlok o plakatiranju v Občini Kozje (Uradni list RS, št. 83/97) ureja pogoje in način postavitve stalnih in premičnih objektov, namenjenih za oglaševanje in plakatiranje ter vzdrževanje teh objektov (plakata mesta) in pogoje in način nameščenja plakatov, reklamnih oglasov, transparentov, obvestil ter drugih oblik oglaševanja. Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja komunalna inšpekcija in komunalni redar občine. Organ nadzora lahko v primeru nepravilne namestitve plakata takoj odredi odstranitev plakata.

Tržni red na javni tržnici Kozje (Uradni list RS, št. 65/02) določa upravljanje javne tržnice, obratovalni čas, dneve za prodajo, seznam blaga, s katerim se trguje in postopek za pridobitev soglasja za prodajo. Nadzor nad določbami odloka opravlja občinski redar.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji MOR po potrebi sodelujejo s Policijsko postajo Rogaška Slatina, Policijsko postajo Šmarje pri Jelšah in drugimi organi in službami Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje.

Izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje

ZPrCP v 15. členu daje občinskemu redarjem neposredno pooblastilo za zagotavljanje varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah. Med ostalimi pooblastili MOR izvaja nadzor nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili in izreka mandatne kazni v primeru kadar je vozilo:

- na prehodu za pešce, pločniku ali v območju za pešce (če je s predpisano prometno signalizacijo dovoljeno parkiranje na pločniku, mora biti za pešce zagotovljen najmanj 1,60 m širok del pločnika, ki ne sme mejiti na vozišče);

- na prehodu za kolesarje;

- na razdalji manj kot 5 m pred prehodom za pešce ali kolesarje. Če so na vozišču pred prehodom označena parkirna mesta, mora biti prepoved iz te točke označena s predpisano označbo na vozišču;

- na kolesarski stezi, kolesarski poti, pešpoti ali kolesarskem pasu;

- na prehodu ceste čez železniško progo in na razdalji manj kot 15 m od najbližje železniške tirnice;

- na križišču in na razdalji manj kot 15 m od najbližjega roba prečnega vozišča pred križiščem, razen če je drugače določeno s predpisano prometno signalizacijo;

- v predoru, galeriji in podvozu, ter na viaduktu, mostu in nadvozu;

- na zaznamovanem mestu na vozišču ali na zaznamovani niši, ki je rezervirana za avtobuse ali avtotaksi vozila. Zaradi vstopa ali izstopa potnika je dovoljena ustavitev na postajališču, ki je zunaj vozišča, če s tem ni oviran javni prevoz potnikov v cestnem prometu;

- na ozkem ali nepreglednem delu ceste (v ovinku, pod vrhom klanca ipd.);

- na delu ceste, kjer bi bil prost prehod med ustavljenim oziroma parkiranim vozilom in neprekinjeno ločilno črto ali usmerjevalnim poljem na vozišču ali nasprotnim robom vozišča ali kakšno drugo oviro na cesti širok manj kot 3 m;

- na mestu, na katerem bi vozilo zakrivalo postavljeni prometni znak;

- na vozišču v naselju, kjer poteka dvosmerni promet in ločilne črte niso vrisane;

- na vozišču ceste zunaj naselja;

- na smernem vozišču ceste v naselju z dvema ali več prometnimi pasovi;

- na vseh prometnih površinah, ki niso namenjene prometu vozil ali niso namenjene prometu tovrstnih vozil (npr. cestno telo, cestni otok, odstavni ločilni in robni pas, bankina itd.);

- na mestu, na katerem bi parkirano vozilo onemogočilo vključitev v promet že parkirane vozilu ali onemogočilo dovoz na dvorišče stavbe, do garaže, skladišnega prostora ali drugega podobnega objekta ali do zasebnega zemljišča. Dovoz na dvorišče, v objekt ali k objektu, pred katerim je prepovedana ustavitev ali parkiranje, mora biti na vhodu označen s predpisano prometno signalizacijo, če pa so na vozišču pri vhodu označena parkirna mesta, pa tudi s predpisano označbo na vozišču;

- na označenem parkirnem prostoru za invalide, razen za osebe iz prvega odstavka 66. člena tega zakona;

- na označenih poteh, namenjenih intervencijskim vozilom;

- nad priključkom za vodovodno omrežje (hidrant). Prepoved iz te točke mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo;

- v območju umirjenega prometa, razen kjer je izrecno dovoljeno s predpisano prometno signalizacijo.

Naloge MOR na področju dinamičnega prometa

ZPrCP na področju dinamičnega prometa določa dve pomembni pristojnosti redarjev, ki se nanašajo na določilo, da:

- občinski redarji izvajajo nadzor zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah in

- izvajajo nadzor nad upoštevanjem najvišje dovoljene hitrosti (46. člen) in najvišje dovoljene hitrosti za posamezne vrste vozil (47. člen). Občinski redarji izvajajo nadzor nad omejenima členoma izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

Poleg omenjenih določil lahko občinski redar tudi prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo, nadzira pravilno vožnjo z vozilom po cesti in vožnjo z vozilom na prehodu za pešce.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji MOR po potrebi sodelujejo s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah ter drugimi organi in službami obeh občin.

Prostorski obseg izvajanja nalog MOR

Z realnim pogledom na prostorsko zaokroženost občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje ter s predpostavko, da je intenziteta nadzora določena predvsem na območja v centru večjih naselij, se okolico mest pokriva predvsem na podlagi ugotavljanja potreb, sporočanja ter zbiranja obvestil. Tako je prostorski obseg dela MOR vezan predvsem na center, ter občasno tudi na območja, ki s problematiko niso varnostno problematična.

Takšno odločitev utemeljujejo tudi uradni podatki o obsegu dela na nekaterih področjih občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje, kar je razvidno

iz Ocene varnostnih razmer na območju občin in iz poročil o delu MOR.

Naloge medobčinskega redarstva povezane z drugimi področji dela

Pri nalogah MOR, ki so povezane z drugimi področji dela, gre za preprečevanje kršitev predpisov, za katere izvajanje in nadzorovanje ni pristojno MOR. Ne glede na to pa gre za kršitve predpisov, ko lahko MOR s preventivnimi in drugimi oblikami izvajanja nalog, v okviru svojih pristojnosti, ukrepa tako, da kršilce opozarja na kršitve in o tem obvešča pristojne lokalne in državne organe ter službe.

V to kategorijo predpisov sodijo tisti zakonski in podzakonski predpisi, za katere izvrševanje so pristojni drugi organi in službe, MOR pa lahko ob kršitvah teh predpisov izreka opozorila in podatke o kršitvah in kršilcih sporoča pristojnim organom in službam, ki lahko kasneje ustrezno ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi ter vplivajo na preprečevanje oziroma odpravljanje takšnih kršitev.

Logistične in druge naloge medobčinskega redarstva

V okviru vrste in obsega nalog MOR so bile do sedaj predstavljenе predvsem operativne naloge MOR in naloge redarjev oziroma PUO MOR.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo nikakršne analitične vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja MOR ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v občinah.

Prav zaradi tega je v MOR v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna računalniško informacijska podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, je MOR pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev občin:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev občin je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo MOR, seveda v skladu z razvojem informacijskih in drugih tehnologij v svetu.

12 NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL

12.1 Splošno o izvajanju zakonskih pooblastil redarja MOR

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo

opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

ZP-1 določa, da o prekrških odločajo prekrškovni organi, katerih del so tudi pooblaščenice uradne osebe občinskih redarstev, s čimer je občinskim redarjem dano pooblastilo, da odločajo o prekrških v postopku s plačilnim nalogom in hitrem postopku z odločbo, v ZORed pa so določena tista pooblastila, s katerimi je redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine.

Trenutno potekajo zakonodajni postopki za spremembe ZORed, ki bi redarjem povečala pooblastila. Glede na trenutno veljavne določbe ZORed lahko redarji uporabljajo naslednje ukrepe:

- opozorilo,
- ustno odredbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Opozorilo

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe ZNPPol in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) določa v 38. členu, da smejo policisti opozoriti fizične in pravne osebe ter državne organe na okoliščine, ravnanja ali opustitev ravnanj, ki ogrožajo ali bi lahko ogrožale javni red, življenje, osebno varnost ali premoženje.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-1, ki določa, da lahko pooblaščenica uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščenica uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

Ustna odredba

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom »ukazovanja«, ki ga imajo policisti na podlagi določb 39. člena ZNPPol, ki določa, da z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom,

organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

Ugotavljanje istovetnosti

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke svojih oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

Varnostni pregled osebe

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavki istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda, uporabljajo določbe ZNPPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, morajo redarji pri izvajanju pooblastila »varnostni pregled«, poznati vsebino enakega pooblastila iz ZNPPol, ki v 51. členu določa, da smejo policisti pri opravljanju policijskih nalog opraviti varnostni pregled osebe, če je glede na okoliščine mogoče pričakovati njen napad ali samopoškodbo. Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko, pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Varnostni pregled obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer policisti ugotavljajo, ali je oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s sabo druge nevarne predmete ali snovi. Pri varnostnem pregledu osebe policisti z rokami pretipajo njena oblačila, rokavice, pokrivalo in lase ter pregledajo obutev. Varnostni pregled osebe ne obsega telesnega pregleda niti osebne preiskave. Pri varnostnem pregledu stvari policisti pregledajo predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti ali snovi.

Policisti lahko opravijo varnostni pregled prevoznega sredstva, ki je v neposredni bližini in dostopen osebi, ki jo varnostno pregledujejo, pregledajo njegovo notranjost, prtljažnik in druge prostore za prtljago ali opremo vozila. Pri tem ne smejo pregledovati skritih delov vozila.

Pred namestitvijo osebe v prostor za pridržanje policisti opravijo podrobnejši varnostni pregled osebe. Pri tem podrobneje pretipajo in pregledajo predvsem notranjost obuval, žepe, notranje dele in prikrita mesta oblačil ali pokrival, ki jih ni mogoče pregledati z otipom, vanje pa je mogoče skriti manjše nevarne predmete ali snovi. Če je potrebno, smejo zahtevati, da oseba posamezna vrhnja oblačila sleče, da jih podrobneje pregledajo. Pri tem policisti podrobno pregledajo tudi vsebino stvari, ki jih ima oseba pri sebi oziroma s sabo. Varnostni pregled osebe mora opraviti oseba istega spola, razen če varnostnega pregleda ni mogoče odložiti. Pri varnostnem pregledu smejo policisti uporabljati tehnična sredstva ali službenega psa za iskanje eksplozivnih in drugih nevarnih sredstev ali snovi. Če policisti pri varnostnem pregledu otipajo oziroma odkrijejo orožje, nevaren predmet ali snov, to ne glede na mesto najdbe odvzamejo, osebi pa vrnejo po koncu policijskega postopka, razen če ne najdejo predmeta, ki mora biti zasežen po zakonu, ki ureja kazenski postopek, zakonu, ki ureja postopek o prekrških, ali po drugem zakonu. V takih primerih policisti po varnostnem pregledu nadaljujejo postopek po teh predpisih.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZNPPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen s podzakonskim predpisom, ki ga predpiše minister pristojen za notranje zadeve, po pridobitvi predhodnega mnenja Varuha človekovih pravic.

Zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdalj eno uro.

Ukrep je podoben policijskemu ukrepu omejitve gibanja na določenem prostoru, ki pomeni prepoved zapustitve določenega prostora oziroma območja do prihoda policije. Tudi s tem ukrepom se posega v človekove pravice in temeljne svoboščine kot smo omenili pri drugih ukrepih. Ukrep zadržanja oseb do prihoda policije lahko izvršijo redarji proti storilcu prekrška in proti osebi, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije. Takšno diktacija je povzeta po Zakonu o kazenskem postopku, ki določa, da tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost s tem, da ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku oziroma policiji.

Po ZORed sme redar zadržati do prihoda policije le tistega, ki ga zaloti pri storitvi prekrška ali pri izvrševanju kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšno zadržanje sme glede na 13. člen ZORed trajati najdalj eno uro. S tem zakonodajalec ne zavezuje le redarja, temveč tudi policijo, da le-ta storilca tudi prevzame čim prej. Zalotitev redarja pomeni tudi zasledovanje osebe, če ta ob zalotitvi pobegne s kraja, kjer je bila zalotena, do kraja, na katerem ji redar pobeg onemogoči in jo od tega trenutka dalje zadrži do prihoda policije.

V vseh drugih primerih, ko storilec izvrši kaznivo dejanje oziroma kaznivo ravnanje ali kako drugače ogroža varnost ljudi ali premoženja, sme redar ukrepati v skladu z zakonom in uporabiti druge ukrepe, ki jih ima na voljo, seveda le v skladu z zakonom in če so izpolnjeni vsi pogoji.

Ob zadržanju osebe do prihoda policije mora redar ugotoviti njeno istovetnost in pridobiti podatke o zadržani osebi, in sicer:

- osebno ime, rojstne podatke, naslov stalnega ali začasnega prebivališča zadržane osebe,
- razlog zadržanja,
- čas in kraj zadržanja,
- čas obveščanja policije in čas predaje zadržane osebe policiji,
- morebitne telesne poškodbe in uporabo sredstev za vklepanje.

Če so podani razlogi, zaradi katerih redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe ali bi bilo nevarno, da na kraju zadržanja ugotavlja istovetnost zadržane osebe, sme redar z ugotavljanjem istovetnosti in pridobivanjem zgoraj navedenih podatkov počakati do prihoda policije.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno omeniti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da se ga poveže s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero se storilcu jasno pove oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost se mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ni mogoče storiti, pa je potrebno o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

Zaseg predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti

ZORed določa, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZNPPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZNPPol določa v 46. členu, da smejo policisti pri opravljanju policijskih nalog zaseči predmete, primerne za napad ali samopoškodbo, ter tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja.

Policisti predmet zasežejo tako, da ne povzročijo nepotrebne škode. Za zasežene predmete izdajo osebi potrdilo o zasegu. Do izdaje potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom osebe, ki ji je bil predmet zasežen, ali v zapečatenem ovoju.

Predmete morajo policisti izročiti pristojnemu organu, pri katerem poteka nadaljnji postopek. Če zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, morajo predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete ali predmete, ki jih je po zakonu treba odvzeti.

Nevaren predmet ali predmet, ki ga je bilo po zakonu treba odvzeti in ki ni bil vrnjen osebi, morajo policisti komisijko uničiti ali odstopiti subjektu, ki je pristojen za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik. O uničenju policisti obvestijo osebo, ki ji je bil predmet zasežen.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila zasega predmetov določen s podzakonskim predpisom, ki ga predpiše minister po pridobitvi predhodnega mnenja Varuha človekovih pravic.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po navedenih zakonih morajo biti redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno. Ali se morajo, ali se lahko, odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za

pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZPrCP določa, da lahko redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

Pogoje in način uporabe fizične sile, sredstev za vklepanje in vezanje ter plinskega razpršilca so opisani v naslednjem poglavju.

13 NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

13.1 Splošno o načinu uporabe prisilnih sredstev

ZORed v prvem odstavku 10. člena določa, da ima redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe zakona in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Uporaba fizične oziroma telesne sile

Fizična sila je, glede na ZORed, skrajni ukrep redarja, ki ga lahko uporabi le, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada. Kot je razvidno, je pogoj za uporabo fizične sile zelo natančno opredeljen, zakon pa ne opredeljuje kaj sodi v okvir uporabe fizične sile. To opredeljuje ZNPPol, ki določa, da smejo policisti uporabiti telesno silo, če ne morejo drugače obvladati upiranja osebe, odvrniti napada ali preprečiti samopoškodbe osebe. Za uporabo telesne sile se šteje neposredna uporaba sile policistov s strokovnimi prijemi, udarci in meti, strokovni pritiski, individualna ali skupinska uporaba telesne sile za potiskanje, odiranje, prenašanje ali razdvajanje oseb. Za uporabo telesne sile se šteje tudi, če policisti pri individualni ali skupinski uporabi telesne sile uporabijo ščit za potiskanje, odiranje ali razdvajanje oseb ali palico za izvedbo strokovnih prijemov, pritiskov, potiskanje, odiranje, prenašanje ali razdvajanje oseb. Za obvladovanje pasivnega upiranja policisti uporabijo udarce in mete le, če ugotovijo, da s strokovnimi prijemi ali z uporabo telesne sile iz drugega odstavka tega člena ne bodo dosegli namena uporabe.

Glede na navedeno in določilo 10. člena ZORed, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabijo določbe zakona in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, se za uporabo fizične oziroma telesne sile štejejo strokovni prijemi, udarci in meti. Za uporabo telesne sile se štejejo tudi strokovni pritiski, individualna ali skupinska uporaba telesne sile za potiskanje, odiranje, prenašanje ali razdvajanje oseb. Za uporabo telesne sile se šteje tudi, če policisti pri individualni ali skupinski uporabi telesne sile uporabijo ščit za potiskanje, odiranje ali razdvajanje oseb ali palico za izvedbo strokovnih prijemov, pritiskov, potiskanje, odiranje, prenašanje ali razdvajanje oseb. Za obvladovanje pasivnega upiranja policisti uporabijo udarce in mete le, če ugotovijo, da s strokovnimi prijemi ali z uporabo telesne sile ne bodo dosegli namena uporabe.

Pri fizični sili je potrebno poudariti, da se sme fizična sila uporabiti samo strokovno. To seveda pomeni, da morajo biti redarji za to ustrezno usposobljeni in izurjeni. O uporabi fizične

sile zato ni mogoče govoriti pri nestrokovnih udarcih, klofutah, brcah in podobnem. Dejstvo je, da zakonodajalec uvršča redarje med tiste osebe, ki smejo pri opravljanju svojih nalog uporabiti tudi silo, torej fizično silo. To je dopustno le nekaterim, ki jih mora zakon vselej izrecno določiti, kar pomeni, da se tisti, proti kateremu redar uporabi fizično silo, zoper to silo ne sme upreti oziroma upirati. Torej se nima pravice sklicevati na silobran, da se brani, da odvrta protipravni napad, ker fizična sila, ki jo uporabi redar, ni protipravni napad, ni protipravno dejanje, temveč pravno oziroma zakonito dejanje oziroma ravnanje redarja.

Redar ima torej pravico, da uporabi fizično silo z namenom, da zagotovi izvršitev svoje naloge oziroma ukrepa, ki ga je dolžan izvršiti. Pri tem gre v prvi vrsti za uporabo fizične sile, ki jo poznamo kot prisilno sredstvo, ki ga sme uporabiti policist. Ob dosledni uporabi pravil, ki veljajo za policiste, bi to pomenilo, da morajo tudi redarji najprej uporabiti strokovne prijeme, nato strokovne mete in strokovne udarce. To za redarja pomeni, da mora, če je glede na okoliščine dopustno uporabiti različne oblike fizične sile, uporabiti najprej strokovni prijem in šele, ko ugotovi, da s strokovnimi prijemi ne bo dosegel zakonitega namena, lahko uporabi strokovne udarce in mete. To seveda velja samo takrat, ko redar uporabi fizično silo zato, da odvrne od sebe ali koga drugega istočasni protipravni napad.

Pred uporabo fizične sile mora redar skrbno in preudarno oceniti okoliščine in razloge za njeno uporabo ter opozoriti osebo, da se z upoštevanjem njegovih zahtev izogne posledicam. Tako bo v konkretnem primeru redar izrekel opozorilo na primer na naslednji način: zahtevam, da prenehate s kršitvijo javnega reda in miru, ali zahtevam, da prenehate groziti, ali zahtevam, da prenehate z napadom.

Redar je dolžan uporabljati fizično silo tudi tako, da z najmanjšimi posledicami doseže zakoniti namen, z uporabo pa mora prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila fizična sila uporabljena, ali ob ugotovitvi, da zakonitega namena na ta način ni mogoče uresničiti. Če redar pri uporabi fizične sile osebe telesno poškoduje, je dolžan poskrbeti, da takšna oseba čim prej dobi medicinsko pomoč, o tem pa mora obvestiti vodjo MOR in ravnati v skladu s 16. členom ZORed.

Sredstva za vklepanje in vezanje

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko redar v skladu z drugim odstavkom 14. člena ZORed uporabi zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da se osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje redarja zavezuje, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito ter strokovno. Ta ukrep je časovno omejen do prihoda policije in na omejitve, da ne sme trajati več kot eno uro.

Med sredstva za vklepanje in vezanje lahko pri policiistih štejemo lisice, plastično zatego, vrvico in druga primerna sredstva. Uporaba drugih primernih sredstev za vezanje je načeloma dovoljena samo, če policist nima pri sebi katerega od naštetih sredstev za vklepanje in vezanje. Druga sredstva, primerna za vezanje, so lahko hlačni ali drugi pas, kravata, primerne čvrste in raztegljive nogavice, čvrste in močne vezalke, gumijasti trak ali lepilni trak in temu primerna sredstva. Pri uporabi vseh sredstev za vklepanje in vezanje velja osnovno načelo, da je potrebno, kolikor je le mogoče, spoštovati človekovo dostojanstvo.

Redar mora paziti na to, da osebam, ki jih vklene ali zveže, ne prizadene nepotrebnih poškodb, predvsem pa mora paziti na to, da ne zaustavlja pretoka (cirkulacije) krvi na okončinah, kjer izvaja vklepanje oziroma »vezanje«. O uporabi sredstev za vklepanje mora redar ustrezne podatke o tem vnesti v poročilo o uporabi sredstev za vklepanje ali vezanje in ga predložiti vodji MOR.

Plinski razpršilec

Ob upoštevanju določb 10. člena ZORed, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe ZNPPol, ki v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, privedi ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

Za redarja pa ZORed v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Kaj se šteje za uporabo plinskega razpršilca podrobneje določa podzakonski predpis, ki ga predpiše minister pristojen za notranje zadeve.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora redar pred njihovo uporabo pripraviti na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzilnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenske in drugih vrst pekoče paprike (t.i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi navedenih učinkov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejemom za dekontaminacijo, če pa tega redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči s hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca preneha delovati po približno 30 minutah, v kolikor se oči spira z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

13.2 Obveščanje o zadržanju in uporabi prisilnih sredstev

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji MOR oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba zoper katero je redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja MOR dolžan nemudoma oziroma takoj obvestiti župana Občine Rogaška Slatina in župana občine, na katerega območju je bila povzročena telesna poškodba ali smrt.

V obvestilu županu mora vodja MOR navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja redarja MOR.

13.3 Ocenjevanje uporabe prisilnih sredstev

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja redarja vodja MOR. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan Občine Rogaška Slatina. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj MOR. V komisiji morajo biti direktor občinske uprave, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo MOR, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih MOR, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, daje takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitve v konkretnem primeru.

13.4 Odločanje o pritožbah zoper postopek redarjev MOR

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu občine Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah ali Kozje. Glede na ZORed mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo. Župani občine Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje pa morajo o ugotovitvah in ukrepih obvestiti tudi župana Občine Rogaška Slatina, kot župana sedežne občine MOR.

13.5 Disciplinska in druga odgovornost redarjev

Pri svojem delu so redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z ZORed ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14 SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

14.1 Razpored in odprava na delo

Delo MOR se načrtuje z mesečnim in tedenskim razporedom dela. V slednjem se konkretizira posamezne naloge redarja in območje njihovega delovanja glede na stanje varnostnih razmer in drugih potreb. V kolikor bodo narekovale varnostne potrebe bo v prihodnje potrebno redarje razporejati na delo tudi v popoldanskem času, v nedeljo ali praznikih.

Redar MOR ima pred nastopom službe odpravo na delo, in sicer se na odpravi določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora opraviti določenega dne. Prav tako se redarju določijo območja nadzora in se ga seznanji s posebnostmi na njih. Območja nadzora so lahko razdeljena na cone, ki zajemajo posamezne sklope ulic ali zaokrožena območja.

Način dela redarja je tudi intervencijski, kar pomeni, da reagira na podlagi obvestil občanov in pristojnih organov in služb, kjer gre predvsem za izvajanje konkretnih pooblastil, ki jih ima redar. Seveda pa redar izvajajo svoje naloge na podlagi delovnih nalog in lastne zaznave kršitev za katere so pristojni. Prav slednje pa se največkrat nanaša na izdajanje obvestil o prekršku.

14.2 Naloge v zvezi s prekrškovnimi postopki

Naloge v zvezi s prekrškovnimi postopki so vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (odločbe, sklepi, pozivi ipd.) in vodenje predpisanih evidenc o izrečenih ukrepih v zvezi s prekrškovnim postopkom. Redar je dolžan voditi evidence vestno in sprotno. Vse obrazce mora izpolnjevati strokovno in na način, da je akt, ki ga je izdal, zakonit in kršitelju razumljiv.

15 SODELOVANJE MOR S POLICIJSKO POSTAJO ROGAŠKA SLATINA IN POLICIJSKO POSTAJO ŠMARJE PRI JELŠAH

MOR že po naravi dela ter glede na svoja pooblastila in obseg nalog sodeluje s PP Rogaška Slatina, ki deluje na območju Občine Rogaška Slatina in Občine Rogatec, PP Šmarje pri Jelšah, ki deluje na območju Občine Šmarje pri Jelšah, Občine Podčetrtek in Občine Kozje ter s Postajo mejne policije Rogatec in Postajo mejne policije Bistrica ob Sotli). To sodelovanje je nujno potrebno zaradi celovitega zagotavljanja varnosti na območju občin.

Prav zaradi tega je skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v obeh občinah tako pomembna, da je na področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeno delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v občinah skrbijo za javno varnost in javni red. V ta namen je priloga Skupnega občinskega programa varnosti Občine Rogaška Slatina, Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje tudi Pisni protokol s Policijsko postajo Rogaška Slatina in Policijsko postajo Šmarje pri Jelšah.

Sodelovanje s PP Rogaška Slatina, ki deluje na območju Občine Rogaška Slatina in Občine Rogatec, sodelovanje s PP Šmarje pri Jelšah, ki deluje na območju občine Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek in Kozje, ter sodelovanje s policisti na terenu je opredeljeno v tem SOPV, v katerem so naloge MOR opredeljene glede na vrsto in obseg nalog. Pri tem je sodelovanje s PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah (policisti) opredeljeno zelo konkretno po posameznih vsebinskih področjih, in sicer za:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega prevoza ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- naloge na področju varstva okolja in
- za druge naloge MOR.

V navedenem poglavju je sodelovanje opredeljeno tudi prostorsko (v naseljih, javnih poteh, zgradbe in objekti naravne in kulturne dediščine ...) in časovno (prazniki, vnaprej planirane velike prireditve, ob planiranih akcijah s policijo ...). Časovno in prostorsko sodelovanje pa se planira tudi sprotno, glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer v posamezni občini.

16 SODELOVANJE MOR Z OBČINSKIMI REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIH OBČIN

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom ter redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila ter jim nalagajo določene obveznosti temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine, ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države s svojimi organi in službami.

Iz tega razloga je zakon zelo jasen glede razmejevanja pristojnosti med redarstvi in drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge. Zato so tudi v Skupnem občinskem programu varnosti zajeti določeni dogovori o sodelovanju med navedenimi organi.

Zelo pomembno pa je sodelovanje Medobčinskega redarstva z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin. To sodelovanje je izredno pomembno pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot, ne pozna državnih meja, kaj šele občinskih meja.

Zato je zelo pomembno, da sosednje občine ter občine Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje samostojno in preko MOR vzpostavijo takšno sodelovanje med občinami in redarstvi, ki zagotavlja uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih obeh občin. To sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

Ne glede na navedeno bo Medobčinsko redarstvo sprejelo pisni dogovor o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin.

17 POVEZANOST MOR Z DEŽURNO SLUŽBO POLICIJSKE POSTAJE ROGAŠKA SLATINA, POLICIJSKE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH IN REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami so pristojni organi občin na področju zaščite, reševanja in pomoči, župani občin in poveljniki civilne zaščite v občinah.

Veljavni način obveščanja navedenih organov ob naravnih in drugih nesrečah je tak, da tisti, ki obvešča, pokliče regijski center za obveščanje (RECO – 112). Ta nato po seznamu odgovornih oseb občine za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah obvesti pristojne v občini – po prioriteten vrstnem redu do prvega, s katerim vzpostavi kontakt. Ta nato naprej obvesti druge pristojne organe občine, vključno s Skupnim organom občinske uprave za Civilno zaščito in požarno varnost in MOR. S tem se šteje, da so pristojni organi občine obveščeni v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Skupna občinska uprava za civilno zaščito in požarno varnost občin Bistrica ob Sotli, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah v nadaljevanju izvede aktivnosti v skladu s svojimi pristojnostmi in po presoji obveščča poveljnika civilne zaščite občine, župana občine in vodjo MOR.

Pristojno službo občine za civilno zaščito, reševanje in civilno obrambo je praviloma potrebno obvestiti o vseh požarih in drugih nesrečah, pri katerih:

- je potrebno posredovanje treh ali več enot javnih gasilskih služb,
- je ali bi utegnil biti potreben umik ljudi iz objekta,
- je prišlo do poškodbe pripadnika katerekoli reševalne službe,
- je potrebna evakuacija in namestitvev ljudi,
- je potrebno zagotavljati osnovne življenjske pogoje,

– je potrebno alarmiranje ogroženih ljudi ali je to bilo izvedeno,

– je požar v javnih objektih (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, uprava, objekti z velikim številom ljudi),

– v drugih primerih po oceni Republiškega centra za obveščanje (RECO).

V primeru dvoma, če je pristojno službo za civilno zaščito, reševanje in civilno obrambo potrebno obvestiti ali ne, se obveščanje izvede. S tem, ko je obvestilo predano pristojni službi se šteje, da je obveščen pristojni organ občine (župan, direktor občinske uprave, vodja MOR ...).

18 SODELOVANJE MOR V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Osnovno načelo sodelovanja vseh oddelkov in služb v Občini Rogaška Slatina, Občini Rogatec, Občini Podčetrtek, Občini Šmarje pri Jelšah in Občini Kozje v sistemu zaščite in reševanja je, da le-ti opravljajo enake naloge, kot je to določeno z aktom o organizaciji in sistemizaciji. Iz tega izhaja, da mora MOR v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red, in sicer mora:

- vzpostavljati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotoviti varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče, takoj po nesreči.

Posebno navodilo za ukrepanje občinskih redarjev MOR ob izrednih dogodkih ne obstaja. Po nekaterih ocenah poseben akt ni potreben, ker se aktivnosti odvijajo v okviru pristojnosti, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Usklajevalno telo v sistemu zaščite in reševanja pa je Štab civilne zaščite v občinah.

19 NAČINI SODELOVANJA MOR IN VARNOSTNIKOV ZASEBNO VARNOSTNIH SLUŽB

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebno varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje kot dejavnost se lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk,
- varovanje javnih zbiranj,
- varovanje prireditvev v gostinskih lokalih,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Zgoraj naštetih dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kvalitetna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itd.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v občinah. Ne da lahko, varnostniki tudi v resnici s svojo prisotnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij, pomembno prispevajo k večji varnosti v občinah.

Seveda pa poteka sodelovanje predvsem na klasični način, tako, da zasebni varnostniki o zaznavah ogrožanj javne varnosti in javnega reda na območju občin, pravočasno obveščajo MOR, po potrebi pa tudi PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah. Obveščanje o kršitvah oziroma o sumih kršitev pa se bo največkrat nanašalo na kršitve, ki so v pristojnosti redarjev.

Seveda pa lahko varnostniki ukrepajo tudi samostojno izven njihovega varovanega območja v smislu t.i. »državljan-ske aretacije« – odvzem prostosti pri zalotitvi oseb pri storitvi hujših kaznivih dejanj, za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti (160. člen Zakona o kazenskem postopku).

Med MOR in zasebno varnostnimi službami, ki delujejo na območju občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje se sklene pisni dogovor o sodelovanju z varnostniki subjektov zasebnega varovanja.

20 ZAGOTAVLJANJE STROKOVNE POMOČI

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti in tudi pri skupnem občinskem programu varnosti daje v skladu z 8. členom Zakona o občinskem redarstvu Ministrstvo za notranje zadeve.

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju OPV daje MNZ (8. člen ZORed) na naslednjih segmentih:

- a) Usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb občine,
- b) Usklajevanje občinskih odlokov z ZORed,
- c) Uporaba prisilnih sredstev,
- d) Sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- e) Sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- f) Strokovna pomoč pri organiziranju in izvedbi usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- g) Opozarjanje na napake in pomanjkljivosti in
- h) Načini nadziranja občinskega redarstva.

Strokovna pomoč se lahko realizira v obliki predavanj, odgovorov na ustna in pisna vprašanja ter v obliki pregledov OPV.

Ob tem ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov varnosti in skupnih občinskih programov varnosti s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V drugem odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov ter za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja medobčinskega redarstva in policije, skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine. To pomeni, da so za občine Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje za to področje dejavnosti pristojni župani in komandirja obeh pristojnih policijskih postaj. Komandirja obeh policijskih postaj sta tudi sodelovala pri usklajevanju SOPV.

21 IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANJEM OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

V operativnem smislu pa to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje sodelovati MOR ter Policijska postaja Rogaška Slatina in Policijska postaja Šmarje pri Jelšah. Zato mora biti med vsemi organi vzpostavljena ustrezna komunikacija.

21.1 Pristojnost državnih organov

Nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju ZORed opravlja MNZ (prvi odstavek 30. člena ZORed).

Nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskih redarstev in organ, pristojen za nadzor, dolo-

ča zakon, s katerim so ta pooblastila določena (drugi odstavek 30. člena ZORed).

21.2 Pristojnost občinskih organov

Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV (tretji odstavek 6. člena ZORed). Župan, občinski svet in nadzorni odbor so trije samostojni, vendar medsebojno odvisni organi. Zakon o lokalni samoupravi določa njihove temeljne naloge in pristojnost, zato je potreben med njimi ustrezen dogovor kdo in na kakšen način opravi letno ocenjevanje.

Zaradi transparentnosti in merjenja dela občinskega redarstva je potrebno zagotoviti zbiranje ustreznega evidentiranja dela občinskega redarstva, vključno s statističnimi podatki (mesečna in letna poročila). Postopek zbiranja in hranjenja teh podatkov mora potekati v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov. Zbrani statistični podatki se bodo uporabljali tudi kot pomoč pri ugotavljanju, kako se uresničujejo cilji, ki so zapisani v OPV.

Za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, je pristojen župan (31. člen ZORed).

21.3 Proces izvajanja SOPV

SOPV ima, glede na določbe ZORed, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje SOPV (tretji odstavek 6. člena ZORed), zato je tudi omogočeno obdobjo ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja SOPV bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda v občini.

Ocenjevanje SOPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v SOPV. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

SOPV se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer in tveganj, nato pa še SOPV. Ustrezna in temeljita varnostna ocena je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva (prvi odstavek, 6. člena ZORed).

21.4 Sodelovanje in komunikacija

Za uskladitev SOPV ter za sodelovanje občinskega redarstva in policije skrbijo župan in komandir območne policijske postaje, ki je pristojna za območje občine (drugi odstavek 7. člena ZORed).

Zakonska določba zavezuje občinsko redarstvo in policijo, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda nujno sodelovati. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija.

Komunikacija mora potekati na več nivojih. Tako mora komunikacija potekati na:

- a) lokalnem nivoju:
 - komunikacija znotraj MOR,
 - komunikacija med MOR in občinskimi organi in službami,
 - komunikacija MOR in sosednjimi ter drugimi redarstvi,
 - komunikacija med MOR in PP Rogaška Slatina in PP Šmarje pri Jelšah,
 - komunikacija med MOR in inšpekcijami,
 - komunikacija med MOR in zasebno varnostnimi službami,
 - komunikacija med MOR in redarskimi službami sosednjih občin,

- komunikacija med MOR in naravovarstvenimi nadzorniki Javnega zavoda Kozjanki park,
- komunikacija med MOR in ostalimi službami (zaščita in reševanje, gasilske službe ...)

b) državnim nivoju:

- komunikacija med MOR in ministrstvi (Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za javno upravo – Služba za lokalno samoupravo, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za pravosodje ...).

Sodelovanje in komunikacija pomenita predvsem to, da MOR pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo akcij, analizira skupno varnostno problematiko in drugo problematiko ter podobno.

22 ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

V MOR administracija in pooblaščenice uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu MOR, in sicer:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu,
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki),
- Uredbi o upravnem poslovanju.

23 INFORMACIJSKI SISTEM MOR

MOR uporablja pri svojem delovanju dva povezana informacijska sistema, in sicer:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških in
- za zajem podatkov o prekrških na terenu
- register vozil in prometnih listin
- register voznikov
- Uprava za javne prihodke (UJPNET)
- informacijski sistem za elektronsko poslovanje s Finančno upravo Republike Slovenije
- evidenca MNZ (dostop do aplikacije E-RISK) osebnih podatkov v evidencah osebnih podatkov, s katerimi upravlja Ministrstvo za notranje zadeve;
- geografski informacijski sistem (GIS).

24 INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG MOR

Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog MOR je določeno v Odloku o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje in v Dogovoru o pravicah in obveznostih, odgovornostih in drugih razmerij občin Rogaška Slatina, Podčetrtek, Rogatec, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Vodja MIR (vodja inšpektorata in redarstva) je odgovoren za delo MOR županu občin, hkrati pa vodja MIR opravlja notranji nadzor nad delom redarjev in inšpektorjev.

Notranja revizija lahko po pooblastilu župana izvaja nadzorstvo nad poslovanjem in delom MOR in izdela poročilo o morebitnih nepravilnostih in tveganjih, ki jih mora vodja opraviti v določenem roku z izdelavo odzivnega poročila. V ZORed so določene tudi neposredne pristojnosti župana pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja MOR, kakor tudi pri obravnavanju pritožbe nad delom redarja, ko posameznik meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine.

24.1 Inšpekcijsko in drugo upravno ter strokovno nadzorstvo nad delom MOR

Inšpekcijsko nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju

Zakona o občinskem redarstvu upravlja Ministrstvo za notranje zadeve (prvi odstavek 30. člena). Navedeno nadzorstvo, glede na 2. člen Zakona o občinskem redarstvu, opravlja Ministrstvo za notranje zadeve tudi nad mestnim redarstvom in medobčinskim redarstvom. To pomeni, da pod ta nadzor sodi tudi MOR, ki te naloge opravlja za občine Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Glede nadzorstva nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil medobčinskega redarstva oziroma občinskih redarjev (opozorilo, varnostni pregled, zaseg predmetov in za uporabo prisilnih sredstev) je pristojen organ, ki ga določa zakon, s katerim so navedena pooblastila določena. To določa drugi odstavek 30. člena Zakona o občinskem redarstvu. Za ta pooblastila in uporabo prisilnih sredstev pa Zakon o občinskem redarstvu v drugem odstavku 10. člena določa, da se za uporabo teh sredstev in pooblastil uporabljajo določbe ZNPPol in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov. Tako je za nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja navedenih pooblastil (opozorilo, varnostni pregled in zaseg predmetov) in za uporabo prisilnih sredstev MOR in njihovih redarjev pristojna policija v okviru svojih pristojnosti.

Nadzorstvo nad zakonitostjo v zvezi s prekrški, ki so določeni v ZORed je pristojna inšpekcija za notranje zadeve (Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve).

ZORed v 31. členu določa, da je za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog medobčinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, pristojen župan. Enako seveda velja za župana Občine Rogaška Slatina, ki je pristojen za nadzor nad izvrševanjem nalog MOR kot župan sedežne občine, župani Občine Rogatec, Občine Podčetrtek, Občine Šmarje pri Jelšah in Občine Kozje pa so v okviru nadzorstvene pravice pristojni v okviru svojih pooblastil.

25 OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Sredstva za izvajanje OPV se zagotovijo v proračunih občin (četrti odstavek, 6. člena ZORed). Glede na navedeno zakonsko določbo so občine obvezane, da pri proračunskem načrtovanju zagotovijo ustrezna finančna sredstva za izvajanje OPV oziroma za delovanje občinskega redarstva.

26 ZAKLJUČEK

Skupni občinski program varnosti občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje ima glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Organi občin najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje SOPV, zato je tudi omogočeno obdobjo ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja SOPV omogoča ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih, finančnih in drugih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda v občinah Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Ocenjevanje SOPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v SOPV. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu MOR.

SOPV se glede na novo nastale varnostne razmere v vseh petih občinah sprotno dopolnjuje in spreminja. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občinah ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še SOPV, če je to potrebno. Ustrezna in temeljita

ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog MOR.

Št. 0320-0009/2016

Rogaška Slatina, dne 16. januarja 2017

Župan
Občine Rogaška Slatina
mag. Branko Kidrič l.r.

Župan
Občine Rogatec
Martin Mikolič l.r.

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

Župan
Občine Šmarje pri Jelšah
Stanislav Šket l.r.

Županja
Občine Kozje
Milena Krajnc l.r.

ROGAŠOVCI

327. Odlok o proračunu Občine Rogošovci za leto 2017

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13 in 55/15 – ZFisP) in 17. člena Statuta Občine Rogošovci (Uradni list RS, št. 66/99, 76/02, 29/03, 88/05, 79/06 in 69/10) je Občinski svet Občine Rogošovci na 14. redni seji dne 26. 1. 2017 sprejel

ODLOK o proračunu Občine Rogošovci za leto 2017

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsebina odloka)

S tem odlokom se za Občino Rogošovci za leto 2017 določajo proračun, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja na ravni občine (v nadaljnjem besedilu: proračun).

2. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

2. člen

(sestava proračuna in višina splošnega dela proračuna)

V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov.

Splošni del proračuna se na ravni podskupin kontov določa v naslednjih zneskih:

v evrih

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV		Proračun leta 2017
Skupina/podskupina kontov		
I.	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74+78)	10.681.397,00
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	2.385.109,00
70	DAVČNI PRIHODKI (700+703+704+706)	2.108.981,00
700	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	2.002.916,00
703	DAVKI NA PREMOŽENJE	20.165,00
704	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	85.900,00
706	DRUGI DAVKI	0,00
71	NEDAVČNI PRIHODKI (710+711+712+713+714)	276.128,00
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	115.824,00
711	TAKSE IN PRISTOJBINE	2.100,00
712	GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI	2.810,00
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	7.200,00
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	148.194,00
72	KAPITALSKI PRIHODKI (720+721+722)	26.406,00
720	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	15.848,00
721	PRIHODKI OD PRODAJE ZALOG	0,00
722	PRIHODKI OD PRODAJE ZEMLJIŠČ IN NEOPREDMETENIH SREDSTEV	10.558,00
73	PREJETE DONACIJE (730+731)	0,00
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	0,00
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	0,00
74	TRANSFERNI PRIHODKI (740+741)	8.269.882,00
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	1.021.267,00
741	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE	7.248.615,00
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE (786+787)	0,00
786	OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE	0,00
787	PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ	0,00
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	11.260.472,00
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402+403+409)	1.115.917,32
400	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	282.333,00
401	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	44.079,43
402	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	733.632,89
403	PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	400,00
409	REZERVE	55.472,00
41	TEKOČI TRANSFERI (410+411+412+413)	1.146.631,40
410	SUBVENCije	40.000,00
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	738.500,00
412	TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	112.391,00